На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб Колас

Народная Воля

№ 195 (547)
Чацвер, 29 кастрычніка 1998 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень

Кошт: у кіёсках і крамах — 4000 руб., у індывідуальных гандляроў — свабодны.

ЗАЯВА

грамадскіх і палітычных арганізацый Гродзеншчыны

Для ўсіх нас няма большай агульнай каштоўнасці, чым наша краіна — Беларусь. Бо яна — і галоўная ўмова паўнавартаснага жыцця беларусаў, і важнейшая ўмова забеспячэння дабрабыту нашых грамадзян, незалежна ад нацыянальнасці. Аднак значная частка прадстаўнікоў цяперашняй улады не ўспрымае Беларусь як каштоўнасць. У выніку краіна ўсё больш паглыбляецца ў стан татальнага крызісу.

Сённяшнімі ўладамі большасць грамадзян Беларусі ўжо ператворана ў жабракоў. За працу людзі атрымліваюць не зарплату, а міласціну. Узровень жыцця на Беларусі — адзін з самых нізкіх у Еўропе. Пры гэтым значныя дзяржаўныя сродкі выкарыстоўваюцца не на вырашэнне актуальных эканамічных і сацыяльных праблем, а на правядзенне ваенных парадаў і пышных гулянак. Улады імкнуцца замацаваць пражыванне людзей у небяспечных умовах чарнобыльскай зоны. Рэжым адкрыта і нават цынічна ігнаруе законы. Адбываюцца сістэматычныя здзекі над людзьмі, не згоднымі з афіцыйнай палітыкай. Асноўныя сродкі масавай інфармацыі поўнасцю падпарадкаваны ўладам, нясуць людзям скажоную інфармацыю і хлусню, а незалежныя — праследуюцца і забараняюцца. Замоўчваецца праўдзівая гісторыя беларускага народа, знішчаецца родная культура і мова. Дайшло да таго, што кіраўніцтва краіны, не адчуваючы адказнасці перад сваім народам, зняславіла Беларусь перад усім светам сваімі дзеяннямі супраць дыпламатычных місіяў. Такая "палітыка" можа прывесці яшчэ да большай ізаляцыі Беларусі ад цывілізаванага свету і яшчэ да большага пагаршэння ўмоў жыцця нашых людзей.

Каб вывесці краіну з масавага беззаконня, эканамічнага крызісу і не дапусціць усталявання ў Беларусі адкрытай дыктатуры, неабходны тэрміновыя аб'яднальныя і скаардынаваныя дзеянні ўсіх тых, хто не згодны з цяперашнім становішчам. Да кіраўніцтва краінай павінны прыйсці дасведчаныя і адказныя асобы, здольныя забяспечыць нашым людзям дабрабыт, стабільнасць, законнасць, чалавечую годнасць і культуру адносін. Аднак сталічныя лідэры асноўных апазіцыйных сіл з-за адарванасці ад рэальнага жыцця і асабістых амбіцый, на жаль, аніяк не могуць аб'яднацца, чым таксама шкодзяць агульнай справе.

Таму мы, прадстаўнікі розных палітычных і грамадскіх арганізацый Гродзеншчыны, заклікаем усе рэгіянальныя арганізацыі, сябры якіх таксама лічаць Беларусь найвялікшай каштоўнасцю, аб'ядноўвацца і ўсталёўваць сувязі з іншымі аналагічнымі аб'яднанымі структурамі суседніх раёнаў і абласцей. Наш досвед паказвае, што каардынацыя дзейнасці розных арганізацый у рэгіёнах — рэч не толькі магчымая, але і перспектыўная.

Не будзем губляць часу. Мы павінны кансалідавацца і скаардынаваць свае дзеянні. Наша агульная мэта — свабодная, цывілізаваная, еўрапейская Беларусь, галоўная ўмова стабільнасці і дабрабыту ў кожным беларускім доме!

Адрас для каардынацыі: 230015, Гродна, вул.Будзённага, 48а, пак.31, тэл. (8-0152) 44-22-90. Каардынацыйны камітэт "Гродзенская ініцыятыва".

г.Гродна

С.Домаш	Каардынацыйны камітэт "Гродзенская ініцыятыва"
А.Астроўскі	Таварыства Беларускай вышэйшай школы
А.Васільеў	Свабодны прафсаюз прадпрымальнікаў "Южны"
Ф.Гавін	Саюз палякаў на Беларусі
М.Гіруць	Абласны камітэт аграрнай партыі
А.Дзіргінчус	Абласное аб'яднанне літоўцаў "Тэвіне"
Т.Дудко	Маладзёжны прэс-клуб
Г.Думчава	Рэгіянальнае аддзяленне Беларускага аб'яднання "Яблоко"
П.Жук	Абласное аддзяленне Асацыяцыі ахвяр палітычных рэпрэсій
В.Задаля	Філіял Беларускага фонду падтрымкі дэмакратычных рэформ імя Льва Сапегі
Д.Караў	Культурна-асветніцкае таварыства ўкраінцаў "Барвінак"
А.Кур'ян	Маладзёжны альянс імя Вітаўта Вялікага
В.Леванеўскі	Абласное аддзяленне Аб'яднанай грамадзянскай партыі
В.Лучко	Гарадская філія Беларускай сацыял-дэмакратычнай грамады
А.Макараў	Клуб "Дыялог"
С.Мальчык	Гарадская арганізацыя БНФ "Адраджэньне"
М.Маркевіч	Культурна-асветніцкі фонд "Бацькаўшчына"
А.Мілінкевіч	Абласное грамадскае аб'яднанне "Ратуша"
М.Мельнікаў	Аддзяленне беларускага дэмакратычнага аб'яднання "Ветэран"
А.Мялешка	Малады фронт
Г.Осіпава	Рэгіянальны праваабарончы цэнтр
А.Пагуляеў	Маладзёжная арганізацыя "Наша салідарнасць"
Ю.Пажэцкі	Гарадское аддзяленне Саюза палякаў на Беларусі
С.Паўленка	Хрысціянска-дэмакратычны Саюз моладзі
М.Патрэба	Гарадская арганізацыя БСДП "НГ"
А.Пяткевіч	Гарадская арганізацыя Таварыства беларускай мовы
В.Руднік	Цэнтр інфармацыйнай падтрымкі "Трэці сэктар"
Т.Талерчык	Гарадское аддзяленне Таварыства беларускай школы
М.Таранда	Гісторыка-культурнае таварыства "Паходня"
А.Шульга	Гарадская арганізацыя "Грамадзянскі форум"
	г.Ліда
С.Суднік	Альянс "Дэмакратычная Ліда", гарадская арганізацыя БНФ "Адраджэньне"
Л.Анацка	Рэгіянальнае Таварыства беларускай мовы і беларускай школы
В.Аўгусцін	Гарадская арганізацыя БСДГ
М.Баршчэўскі	Раённая арганізацыя партыі БНФ
А.Ганько	Згуртаванне лідскай моладзі імя Гедыміна
С.Канапацкая	Аб'яднаная арганізацыя Таварыства беларускай школы
У.Круцікаў	Раённая арганізацыя БНФ "Адраджэньне"
М.Масла	Літаратурна-мастацкае аб'яднанне "Рунь"
В.Пігулеўская	Гарадская арганізацыя жаночага руху "Адраджэньне Айчыны"
Л.Сазанавец	Гарадская арганізацыя Таварыства беларускай мовы
В.Сліўкін	Гарадская арганізацыя Партыі здаровага сэнсу
М.Сцепасюк	Гарадская арганізацыя БСДП "Народная грамада"
В.Хадасевіч	Рэгіянальная арганізацыя "Хартыя'97"
У.Хрышчановіч	Таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры
Т.Якацук	Гарадская арганізацыя партыі БНФ
	г.Навагрудак
Л.Бухаленка	Таварыства філаматаў "Прамень"
Т.Царук	Згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына"
С.Кавальчук	Клуб "Зялёная карова"
	г.Слонім
М.Варанец	Грамадская арганізацыя "Воля да развіцця"
А.Масюк	Маладзёжнае аб'яднанне "Ветразь"
	г.Ваўкавыск
М.Аксаміт	Таварыства абароны правоў падаткаплацельшчыкаў і спажыўцоў
	г.Астравец
І.Крук	Таварыства выбаршчыкаў

29 – 30 кастрычніка ў Белдзяржфілармоніі адбудуцца аўтарскія канцэрты патрыярха беларускай музыкі Анатоля Багатырова

29—30 кастрычніка ў вялікай зале Белдзяржфілармоніі і зале камернай музыкі на Залатой горцы адбудуцца аўтарскія канцэрты, прысвечаныя творчасці патрыярха беларускай музыкі Анатоля Багатырова. Гэтымі днямі Беларуская акадэмія музыкі праводзіць урачысты акт з нагоды 85-годдзя прафесара Багатырова, а Саюз кампазітараў спецыяльна арганізуе міжнародную навуковую канферэнцыю, звязаную з творчай спадчынай аднаго з карыфеяў нацыянальнай музычнай культуры.

За 65 гадоў творчай дзейнасці А.В.Багатыроў стварыў мноства твораў самых розных музычных жанраў і форм. Ім напісаны дзве оперы — "У пушчах Палесся" па аповесці Якуба Коласа "Дрыгва" (аўтар музыкі і пастаноўшчыкі спектакляў яшчэ да вайны былі ўдастоены Дзяржаўнай прэміі СССР) і "Надзея Дурава", якая расказвае аб падзеях Айчыннай вайны 1812 года; дзве сімфоніі, некалькі кантат, шмат аркестравых, камерна-інструментальных і харавых твораў, рамансаў, музыка для тэатра і кіно. Нягледзячы на сталы ўзрост, Анатоль Васільевіч і сёння актыўна займаецца кампазітарскай творчасцю. Нядаўна напісаныя ім 24 прэлюдыі для фартэпіяна часткова прагучалі ў адным з камерных канцэртаў на XII з'ездзе кампазітараў Беларусі.

Шмат гадоў знаходзячыся на пасту рэктара Беларускай кансерваторыі, узначальваючы кафедру кампазіцыі і ведучы заняткі ў кампазітарскім класе, прафесар Багатыроў выхаваў цэлую плеяду цудоўных майстроў.

Георгій ЗАГАРОДНІ.

Дипкурьер

"Народная воля" не ошиблась в прогнозе

Еще весной наша газета высказала предположение, что вице-премьер правительства Владимир Гаркун вскоре примерит фрак дипломата. Переход из аграрного сектора на дипработу несколько затянулся. Но все же состоялся.

Президент Александр Лукашенко подписал указ о назначении Владимира Гаркуна Чрезвычайным и Полномочным Послом Беларуси в Литве. Конечно, такое передвижение трудно назвать продвижением вверх по ступенькам карьерной лестницы. Однако люди, хорошо знающие положение дел в сельском хозяйстве, считают, что Владимиру Гиляровичу крупно повезло. Дело в том, что буквально не позже чем через год-два аграрный комплекс Беларуси будет, что называется, доведен до ручки. Но отвечать за это будет уже кто-то другой...

Воспитатель президентских детей, видимо, поедет послом в Германию

Из Минска в Бонн отправлены все необходимые документы для того, чтобы немецкая сторона ознакомилась с кандидатурой нового посла Беларуси в Германии. Предполагается, что им станет Александр Викторович Шарапо. Он — доктор исторических наук, долгие годы проработал в Минской высшей партийной школе, был там секретарем парткома. После закрытия этого учреждения Александр Шарапо работал проректором по международным связям Белорусского государственного университета, затем руководил отделением, а потом и факультетом международных отношений в этом университете. Именно на этом факультете учился и закончил его старший сын президента Александра Лукашенко — Виктор, который сейчас работает в аппарате Министерства иностранных дел. И не только он. Похоже, что фамилия Лукашенко станет дипломатической фамилией. Младший сын Александра Григорьевича, который школу окончил без особых успехов, теперь второкурсник факультета международных отношений.

Германия входила и входит в сферу научных интересов профессора Шарапо. Теперь все зависит от решения Бонна. Если оттуда придет агреман, то есть документ, подтверждающий готовность немецкой стороны принять Александра Шарапо в качестве посла, то он станет третьим после Петра Садовского и Петра Беляева послом суверенной Беларуси в ФРГ.

Лукашенко не жалко народных денег

Посол Турции в Беларуси госпожа Шуле Сойсал сообщила, что президент Александр Лукашенко предложил ей вернуться на дачу, расположенную в Дроздах. Более того, по словам посла, президент Беларуси сказал ей в беседе, что она может выбрать для ремонта своей резиденции любые строительные материалы, которые ей нравятся. Белорусское государство готово оплатить не только ремонтные работы, но и стоимость материалов.

Обо всем этом госпожа Сойсал рассказала во время своей пресс-конференции, посвященной 75-летию провозглашения Республики Турции.

В ходе пресс-конференции посол высказала свое отношение к проблеме "Дроздов". По ее мнению, в Турции понимали необходимость переселения дипломатов, исходя из требований мер безопасности главы белорусского государства. Однако способ реализации этой акции не мог быть приемлемым, подчеркнула она.

Посол сообщила и о том, что в самом начале конфликта ее принял президент Лукашенко и высказал ей благодарность за понимание ситуации, а именно за то, что соседство дач зарубежных дипломатов с резиденцией главы государства является необычным в международной практике. Более того, президент Лукашенко и министр иностранных дел Антонович заверили госпожу Сойсал, что они не имели намерения нарушать международные договора и что сложность ситуации можно объяснить недостаточным опытом технического состава.

Словом, получается как в известной поговорке — виноват-то, оказывается, стрелочник.

Владимир ГЛОД.

I'm here.

Плакаты з цыкла "Я тут..."

Я тут...

З выставы сучаснага японскага плаката

— Гэта трэба бачыць...
— Гэта нельга прапусціць...
— Прывяду сюды сына і жонку...

Вось першыя водгукі тых шчаслівчыкаў, якія трапілі на адкрыццё выставы "Сучасны японскі плакат". А адкрыў яе Часовы Павераны ў справах Японіі ў Беларусі Сігэо Нацуі.

Расказаць пра плакаты амаль немагчыма. Іх трэба бачыць. Таму я прапаноўваю некалькі работ. Вось цыкл "Я тут...". Тэма даволі простая і такая важная! Усё жывое і... нежывое імкнецца як мага гучней заявіць аб сабе, каб яго заўважылі, каб міма яго не прайшлі. Такі галоўны заклік прыроды. Паглядзіце, як па-філасофскі глыбока і пажыццёваму мудра адлюстравалі гэтую тэму мастакі Юсаку Камекура, Кадзума Нагаі і Шын Машыначы.

Нельга прайсці міма плакатаў, якія адлюстроўваюць нашу рэчаіснасць. Яны так і называюцца "Сёння". Паглядзіце, як бачаць наш свет, нашы праблемы Факуда, Нагатома, Тода, Сайта.

Выстава працуе да 10 лістапада.

Іван МАКАЛОВІЧ.

Плакаты з цыкла "Сёння" (два злева і два справа).

DOS/V Power Forum

Да ўвагі чытачоў!

Наступны нумар "Народнай волі" выйдзе ў суботу. 30 кастрычніка — планавы нявыхад.

Рэдакцыя.

Шэраг акцый плануюць правесці прадстаўнікі беларускай апазіцыі ў Дзень памяці продкаў "Дзяды"

Да Дня памяці "Дзяды", які традыцыйна адзначаецца ў Беларусі 2 лістапада, прадстаўнікі беларускай апазіцыі збіраюцца правесці ў Мінску шэраг санкцыянаваных масавых акцый.

30 кастрычніка з 16.00 да 18.00 гадзін каля станцыі метро "Усход" адбудзецца пікет, прысвечаны 10-годдзю правядзення ў Мінску першай масавай акцыі ў Дзень памяці продкаў. Як вядома, у 1988 годзе сотні людзей, якія сабраліся каля Маскоўскіх могілак, былі разагнаны праваахоўнымі органамі з прымяненнем спецсродкаў. Гэта выклікала шырокі рэзананс у грамадстве і паклала пачатак нацыянальнаму руху ў рэспубліцы.

31 кастрычніка з 12.00 да 14.00 гадзін пройдуць шэсце і мітынг у раёне вуліцы Маскоўская, камвольнага камбіната і Лошыцкага парка. У гэты ж дзень з 11.00 да 13.00 гадзін адбудзецца шэсце з плошчы Прытыцкага да Кальварыйскіх могілак.

Галоўную ж акцыю Беларускі народны фронт правядзе 1 лістапада. Пасля шматлікіх узгадненняў у Мінгарвыканкаме і Галоўным упраўленні ўнутраных спраў горада дасягнута згода аб месцы правядзення шэсця і мітынгу. Так, збор удзельнікаў акцыі адбудзецца на плошчы Якуба Коласа з 11.00 да 12.00 гадзін. Шэсце пройдзе па тратуарах праспекта Францыска Скарыны, а таксама вуліцах Каліноўскага, Сядых, Карбышава, Гамарніка, Мірашнічэнкі і кальцавой дарозе з 12.00 да 15.30. Затым, з 15.30 да 16.30, ва ўрочышчы Курапаты адбудзецца жалобны мітынг. Заяўленая колькасць удзельнікаў акцыі — да 5 тысяч чалавек.

Генадзь БАРБАРЫЧ, БелаПАН.

Это было...

Анатолий Лебедько ничего не скрывает от Европы

24 октября, в Варшаве, по инициативе сейма Польши состоялась конференция председателя комиссий иностранных дел "Евроатлантический диалог в парламентских проектах". Более 60 парламентариев из 33 стран, а также представители ряда международных межпарламентских организаций приняли участие в дискуссии по различным проблемам развития современного мира. Выступление премьер-министра Польши Ежи Бузека определило ход и тематику встречи.

Не осталась за рамками дискуссии ситуация в Беларуси. Выступление Анатолия Лебедько, представлявшего в Варшаве Беларусь, вызвало большой интерес. Участники конференции высказались за то, чтобы акция солидарности "Депутаты Европы за свободу А.Климова и В.Кудинова" стала первым конкретным проектом варшавского саммита. Кроме этого, было принято решение о реализации программы "Варшавский интернет", призванный интенсифицировать межпарламентские контакты.

В рамках конференции А.Лебедько встретился с премьер-министром Польши Ежи Бузеком.

Соб. инф.

Участники конференции "Евроатлантический диалог в парламентских проектах" о ситуации в Беларуси

Ежи БУЗЕК,
премьер-министр Польши:

"Демократическая, суверенная Беларусь — это цель и ценность всей Европы. Польша была, есть и будет партнером и другом демократических сил Беларуси и белорусского народа".

Юрис СИНКА,
председатель международного комитета сейма Латвии:

"Наш долг выразить солидарность с нашими коллегами из Беларуси. Нарушение прав человека не может рассматриваться как внутреннее дело Беларуси..."

А.МАККИНЛАЙ,
член палаты общин Соединенного Королевства:

"В Великобритании я намерен инициировать рассмотрение ситуации в Беларуси в палате общин. Это немыслимо, чтобы депутаты законно избранного парламента подвергались преследованиям за политические убеждения..."

Асен АГОВ,
председатель комиссии по международным делам Национальной ассамблеи Болгарии:

"Молчание, которое сопутствовало двум последним заявлением Лукашенко, это тревожный симптом. Мы не имеем права молчать. Двое наших коллег в тюрьме. А мы знаем положение людей, являющихся политзаключенными..."

Виктор БОСТИНАРУ,
руководитель комитета по иностранным делам палаты депутатов Румынии:

"Мы должны поддержать инициативу Парламентской Ассамблеи ОБСЕ по созданию специальной комиссии для работы с Беларусью. Только коллективными усилиями можно решить белорусскую проблему..."

Александр ПУХКАЛ,
заместитель председателя комитета по иностранным делам Верховной Рады Украины:

"Делегация Украины выражает солидарность с демократическими силами Беларуси. Вы всегда можете рассчитывать на нашу поддержку..."

Томас Инги ОЛРИЧ,
председатель комитета по международным делам парламента Исландии:

"Наша конференция должна обратиться со специальным посланием к белорусским властям и потребовать неукоснительного соблюдения взятых на себя обязательств в области прав человека, свободы средств массовой информации..."

Владислав БАРТОШЕВСКИ,
экс-министр иностранных дел Польши, председатель Комиссии иностранных дел и европейской интеграции Сената Польши:

"Я 8 лет провел в лагерях и тюрьмах Гитлера и Сталина и знаю цену свободы. Я преклоняюсь перед мужеством наших коллег из Беларуси. Ситуация в Беларуси показывает, что еще рано заниматься музейными делами. Мы еще не прошли ту черту, когда фашизм и коммунизм ушли в небытие..."

Экспертыза

Што думае моладзь ва ўзросце ад 14 да 25?

У кастрычніку 1998 года Малады фронт правёў ананімнае сацыялагічнае апытанне сярод беларускай моладзі ва ўзросце ад 14 да 25 год. Было распаўсюджана больш як дзве тысячы анкет з пытаннямі агульнапалітычнага і грамадскага зместу:

— Хто, на вашу думку, мог бы стаць сёння дастойным кіраўніком беларускай дзяржавы?

— За каго б вы прагаласавалі сёння на свабодных парламенцкіх выбарах?

— Якую маладзёжную арганізацыю вы падтрымліваеце?

— Як вы ставіцеся да будаўніцтва атамных станцый у Беларусі?

Агульнабеларускія вынікі яшчэ падрыхтоўваюцца, а вынікі мінскага апытання (542 анкеты) ужо падведзеныя. Апытанне праводзілася ў большасці мінскіх вну (БДПА, БДУ, БДЭУ, МДЛУ, БПУ, БТУ, БАТУ), некалькіх вучылішчах і тэхнікумах, 23 школах розных раёнаў Мінска. Самім маладафронтаўцам было забаронена адказваць на пытанні анкет. Парытэт дзяўчат і хлопцаў быў захаваны як 55/45. Студэнты, школьнікі, старэйшыя за 14 год, а таксама рабочая і службовая моладзь, аспіранты да 25 год складалі прыкладна роўныя катэгорыі, як гэта і мае месца ў Мінску.

Адказы на **першае пытанне** здзівілі. Мяркуйце: больш як 67 працэнтаў моладзі (а гэта 2/3) адказалі, што кандыдатаў у дастойныя кіраўнікі нашай дзяржавы на сённяшні дзень у Беларусі няма. Такім чынам, бясспрэчны факт: сярод сённяшніх палітычных лідэраў моладзь не бачыць патэнцыяльнага прэзідэнта. Досыць нечаканай была і раскладка лічбаў адносна магчымых прэтэндэнтаў:

Лукашэнка	— 14,7%
Пазьняк	— 7,9%
Карпенка	— 5,4%
Шушкевіч	— 1,9%
Ганчар	— 1,1%

Іншыя кандыдаты разам набралі менш за 2 працэнты. Лідэры камуністаў не набралі ніводнага голаса.

Нас вельмі здзівіла першае месца Лукашэнкі. Яшчэ год таму, адказваючы на падобнае пытанне, мінская моладзь "падтрымала" Лукашэнку мізэрнай лічбай у 5,7 працэнта. Мы думалі, што сёння ўся справа — у раскручванні БПСМ. Але гэта, як мы пабачым далей, аказалася не так. Усе астатнія кандыдаты (Пазьняк, Карпенка, Ганчар) захавалі свае пазіцыі гадавой даўніны; рэйтынг Шушкевіча істотна панізіўся.

А вось якія вынікі былі атрыманы пры адказах на пытанне **"За каго б вы прагаласавалі сёння на свабодных парламенцкіх выбарах?":**

БНФ	— 23,5%
Сацыял-дэмакраты	— 13,1%
АГП	— 7,7%
Радыкальныя нацыяналісты (быў і такі радок)	— 2,4%
Камуністы	— 2,1%

БНФ захоўвае сваё бясспрэчнае лідэрства сярод мінскай моладзі. Нагадаем, год таму за БНФ "галасавала" каля 1/4 студэнтаў і школьнікаў. Вельмі істотна палепшылі свае пазіцыі сацыял-дэмакраты. Высокі адсотак "ружовых" нашы аналітыкі тлумачаць магутнай еўрапейскай хваляй сацыял-дэмакратыі. На жаль, ніводны з прыхільнікаў С/Д не пажадаў канкрэтна ўказаць, якую з сацыял-дэмакратычных беларускіх партый ён меў на ўвазе. 2,4% моладзі лічаць, што БНФ недастаткова радыкальны ў нацыянальным пытанні, і гэтага таксама нельга не ўлічваць. Камуністы, якія год таму мелі 5% падтрымкі, аказаліся ў хвасце рэйтынгу: яно і не дзіўна.

Адказы на трэцяе пытанне **"Якую маладзёжную арганізацыю вы падтрымліваеце?" размеркаваліся наступным чынам:**

Малады фронт	— 27,2%
БПСМ	— 10,2%
БСМ	— 3,0%

Іншыя маладзёжныя арганізацыі (называліся "Маладая грамада, "Белы легіён", піянеры, анархісты, "Чырвоны жонд", "Грамадзянскі форум" і нават РНЕ) набралі менш чым па 1% кожная.

Больш чым 43% моладзі адказалі, што прынцыпова не падтрымліваюць ніякую маладзёжную арганізацыю.

Відавочны лідэр — Малады фронт. Гэта звязана, па-першае, з "электаратам БНФ" (гл.вышэй), па-другое — з актыўнай дзейнасцю ў Мінску самога Маладога фронту, па-трэцяе — з пратэстным галасаваннем супраць БПСМ.

Дарэчы, менавіта ў БПСМаўскіх анкетах нас і чакала сенсацыя. Як бачым, БПСМ набраў больш за 10% падтрымкі сярод мінскай моладзі. Большасць гэтых анкет, відавочна, запаўнялі члены БПСМ. Год таму за БПСМ выступала толькі 2,5%. Інтрыга заключаецца ў тым, што толькі 1/3 БПСМаўцаў лічаць дастойным лідэрам Беларусі Лукашэнку!.. Астатнія 2/3, як ні дзіўна, галасавалі за сацыял-дэмакратаў, Карпенку, АГП і нават (было аж сем такіх анкет) за БНФ. Адсюль вынік: у БПСМ уступаюць зусім не заклятыя лукашысты, а аматары лёгкай кар'еры і грошай.

Адносна **будаўніцтва АЭС** мінская моладзь выказалася амаль аднязначна:

"За"	— 21,5%
"Супраць"	— 56,3%
Не ведаюць ці не вызначыліся	— 22,2%

Пасля падвядзення агульнабеларускіх вынікаў Малады фронт плануе азнаёміць грамадскасць з імі.

Аналітычны цэнтр Маладога фронту.

Народная Воля 29 КАСТРЫЧНІКА 1998 г.

Рэха

Барані Божа ад такіх "беларусаў"

Іван Васілеўскі, абражаючы і зневажаючы беларускую мову, піша з яўнымі прэтэнзіямі на ісціну ў апошняй інстанцыі. Паспрабуем "праанатаміраваць", з дазволу, разважанні.

Аўтар з апломбам заяўляе: "Я – беларус". Відавочна крывадушнічае! З усіх яго сентэнцый вынікае, што калі гаварыць шчыра, ён хутчэй за ўсё "свядомы" нацыянальны нігіліст з заквасскай прарасійскага вялікадзяржаўнага шавінізму.

І.Васілеўскі спрабуе абгрунтаваць... "нікчэмнасць" беларускай мовы. "Что такое белорусская мова? Это, он считает, в основном те же русскоязычные слова, только произносятся иначе, гораздо хуже, чем на русском языке. На фоне русского языка белорусская мова выглядит убого и примитивно. Поэтому и тянутся к русскому языку, и поэтому ассимилянты здесь ни при чем. Просто народ не хочет разговаривать на этой деревенской мужицкой мове, когда рядом есть прекрасный, красивый, интеллигентный язык».

Аўтар не арыгінальны ў сваіх "высновах", ён толькі адшукаў на сметніку гісторыі такія паняцці, як "деревенская", "мужицкая". Ды і сам "бацька" гаварыў штосьці падобнае наконт беларускай мовы, быццам на ёй размаўляюць толькі тыя, хто больш нічога не ўмее рабіць і нібыта на беларускай мове нельга выказаць штосьці вялікае...

Прыклад для І.Васілеўскага аўтарытэтнейшы: як кажуць, куды конь з капытом, туды і рак з кляшнёй... Але каму невядома: каб выказаць штосьці на той ці іншай мове і меркаваць аб яе вартасці, трэба дасканала валодаць гэтай мовай. Які ж "суддзя" з таго, хто не ведае яе і ведаць не хоча?

Што датычыць самастойнасці беларускай мовы, якую "беларус" Васілеўскі адмаўляе, то спашлёмся хаця б на выказванне І.Сталіна, з якім у гэтым выпадку — будзем аб'ектыўнымі — нельга не пагадзіцца: "Існуюць беларуская нацыя і беларуская мова, якая адрозніваецца ад рускай, і ўзняць культуру беларускага народа можна толькі на яго роднай мове".

А як глыбока выказаўся аб беларускай мове, яе самабытнасці і адметнасці сусветнавядомы паэт Адам Міцкевіч: "Беларуская мова самая гарманічная з усіх славянскіх моваў, яна менш зменeная. У песнях і казках Беларусі ёсць усё". Дарэчы, сам вялікі паэт чэрпаў свае сюжэты, сваё творчае натхненне ў гушчы беларускага вясковага ладу, беларускай гісторыі і фальклоры.

Беларусь стагоддзямі была пад фактычнай — як ні называй — акупацыяй Расіі. Ці ж маглі яе тагачасныя ўладары спрыяць развіццю мовы карэннага насельніцтва і не імкнуцца рознымі спосабамі зрусіфікаваць беларусаў, ганьбячы і зневажаючы мову, каб лягчэй запаланіць іх душы і спакайней кіраваць імі. Вось тады і з'явіўся ганебны пакпт на беларускую мову, "шлазур" асімілятараў — "этот деревенский, мужицкий язык".

Русіфікацыю праводзілі тысячы царскіх чыноўнікаў, якія прыбылі на Беларусь "для ловли счастья и чинов". Вернымі памочнікамі чынавенства былі "божьи слуги" расійскай праваслаўнай царквы. Дапамаглі ў знішчэнні ўсяго беларускага і г.зв. "мясцовыя арыстакраты". Справа зайшла так далёка, што царскім указам было забаронена ўжываць публічна слова "Беларусь". Але, нягледзячы на ўсё гэта, беларуская мова жыла сярод вясковага люду, які не цураўся яе.

З агня ды ў полымя трапіла Беларусь пасля распаду "турмы народаў" — Расійскай імперыі. Стваральнікі БНР былі косткай у горле для кадобразыўнікаў беларусі, розная навалач і набрыдзі, якія нахлынулі на нашу Бацькаўшчыну, каб вырваць душу беларускага народа — яго мову, культуру, гісторыю. Вось чаму былі знішчаны стваральнікі марыянеткавую дзяржаву БССР і па тлілна крыжу ў "дзяржаўныя". Пасля кароткага перыяду беларусізацыі пачаўся шалёны наступ на нашы нацыянальныя святыні — мову, культуру, гістарычную спадчыну. У першую чаргу былі знішчаны самі нацыянальна свядомыя носьбіты духоўнай спадчыны — наша культурная, духоўная эліта. Затым — наступ на нарматывы беларускай граматыкі Тарашкевіча з мэтай уніфікацыі яе з расійскай. Паступова знікала беларуская мова ва ўстановах.

Апагеем асіміляцыі, дакладней — русіфікацыі была злавесная ідэйка "зліцця нацый і іх моваў", пік якой прыпаў на фарміраванне "новай гістарычнай супольнасці савецкіх людзей", карацей — гомасаветыкусаў. Крамлёўскія стаўленнікі на цэкоўскім рэспубліканскім алімпе, кожны па-свойму, стараліся хутчэй пахаваць беларускую мову. Ішла паспешлівая ліквідацыя беларускамоўных школ, садкоў. Паказальная "дробязь": беларусы не мелі свайго адрыўнога календара аж да 1994 года! І раней, і цяпер беларус не трымаў у сваіх руках хоць якую "даведку" на роднай мове, выдадзеную дзяржаўнай установай. Што гэта, калі не гвалтоўная русіфікацыя, а ніякая не "роўнасць" дзвюх моў у Беларусі.

Не вытрымлівае крытыкі наданне аўтарам пісьма выключна рускай мове такіх эпітэтаў як "красивый", "прекрасный", "интеллигентный". Любая мова можа праяўляць гэтыя якасці ў вуснах пэўнага суб'екта — майстра слова ці проста адукаванага чалавека. Інтэлігентнасць — унутраны стан асобы, які залежыць ад яго інтэлекту, ведаў, культурнага ўзроўню, выхавання і іншых фактараў. Інтэлігентна можна выказацца на ўсіх мовах цывілізаванага свету. І ў той жа час на розных мовах можна праяўляць слоўную грубасць, прымітывізм, зняважу, абразу, хамства і іншыя дзікунствы. Калі б прызнаць, што толькі рускай мове ўласціва інтэлігентнасць, то лагічна вынікала б адсюль, што і "шматпавярховыя" рускія мацюкі таксама "інтэлігентныя". А гэта — абсурд, абраза для рускага народа! І я, беларус, з такой знявагай расіян ніколі не пагаджуся.

На адносінах чалавека да мовы можна меркаваць не толькі аб яго культурным узроўні, але і аб ягонай грамадзянскай вартасці.

Зусім памылковае, пазбаўленае здаровага сэнсу такое "разважанне" Васілеўскага: "На какой бы мове мы ни говорили, Беларусь никогда не исчезнет". Паспрабуем разбурыць гэты "пастулат". Цела без душы не можа існаваць. Мова — душа нацыі. Калі душа чалавека пакідае цела, яно з цягам часу па законах прыроды распадаецца і становіцца прахам. Так бывае і з народам, які губляе сваю мову: ён інкарпаруецца ў больш магутных суседзяў-дзяржавах, растварыцца ў іх, страчвае сваю першапачатковую значымасць, а яго дзяржава знікае з мапаў свету...

Французскі мараліст Антуан дэ Рываpоль (1753—1801) выказаў слушную думку: "Кожная мова — гэта медаль, які адчаканіла гісторыя". Калі народ губляе свой медаль, ён губляе сваю нацыянальную адметнасць і сыходзіць з гістарычнай арэны. Назаўсёды. Нашы ворагі разумелі і добра разумеюць гэта, таму ўсялякімі спосабамі імкнуліся і імкнуцца запляміць "медаль" беларусаў. Сённяшнія магільшчыкі беларускасці з блаславлення "вярхоўнага панславіста" адмаўляюцца ад усяго нацыянальнага, вядуць да знішчэння нашай дзяржаўнасці. І ўжо не хаваюць сваіх памкненняў. "Мы — русские!" — гавораць такія "беларусы", і гэтым сказана многае, калі не ўсё.

Напрыканцы — некалькі слоў аб "патрыятызме" Васілеўскага. Ён распавядае, што ўсе 30 гадоў знаходжання ў Расіі "тосковал по Беларуси". Відаць, у аўтара пісьма скасабочанае ўяўленне аб паняццях "патрыёт", "патрыятызм". Нагадаем. Патрыёт — гэта чалавек, які горача любіць сваю Бацькаўшчыну, шануе і захоўвае векавую спадчыну сваіх продкаў, іх нацыянальныя святыні — родную мову, нацыянальную культуру, ахоўвае гэтыя скарбы і гатовы на ахвяры ў імя інтарэсаў сваёй Радзімы. Называць сябе "патрыётам" і ў той жа час зневажаць, ганьбіць, бэсціць мову сваіх продкаў — рэчы несумяшчальныя. Барані Божа ад такіх "патрыётаў"!

Васіль СОКАЛ,
выдатнік асветы, інвалід Айчыннай вайны.
в.Зубялевічы
Ляхавіцкага раёна.

Катастрафічнае зніжэнне аб'ёмаў вытворчасці

Мэблевая прамысловасць Беларусі зведвае сёння сур'ёзныя фінансавыя праблемы. Аб гэтым заявілі прадстаўнікі канцэрна "Беллеспапераяпрам" на прэс-канферэнцыі ў выставачным комплексе "Мінскэкспа", дзе пачала працаваць традыцыйная выстаўка-кірмаш "Мэбля-99".

Агляд апошніх дасягненняў галіны праходзіць у абстаноўцы катастрафічнага зніжэння аб'ёмаў вытворчасці. Мэблі ў кастрычніку будзе выраблена на 22—23 працэнты менш, чым у папярэднія месяцы. Пры гэтым нерэалізаваныя складскія запасы гатовай прадукцыі складаюць 48 працэнтаў ад яе агульнага аб'ёму, выпушчанага за месяц. Рэалізаваць іх сёння амаль што немагчыма, бо рэнтабельнасць продажу на асноўным экспартным рынку, якім з'яўляецца Расія, знізілася да катастрафічна нізкага ўзроўню. Напрыклад, калі вядомы вытворца мяккай мэблі аб'яднанне "Пінскдрэў" яшчэ ў жніўні атрымлівала за сваю прадукцыю каля 3 мільёнаў долараў ЗША, то цяпер валютная выручка прадпрыемства знізілася да 250 тысяч долараў.

Алесь ВАСІЛЬЕЎ.

Падведзены вынікі аператыўна-службовай дзейнасці пагранічных войскаў за дзевяць месяцаў гэтага года

У Дзяржаўным камітэце пагранічных войскаў Беларусі падведзены вынікі аператыўна-службовай дзейнасці за дзевяць месяцаў гэтага года.

Праз дзяржаўную мяжу было прапушчана каля 15 мільёнаў чалавек і амаль 4 мільёны адзінак транспартных сродкаў, што на 18 і 21 працэнт, адпаведна, больш, чым за аналагічны перыяд мінулага года. Каля 15 тысяч выхадаў пагранічных рэйдаў былі праведзены на мяжы ў спрошчаным парадку.

У студзені — верасні гэтага года беларускімі пагранічнікамі было затрымана каля 2,5 тысячы парушальнікаў мяжы. Амаль кожны трэці затрыманы аказаўся выхадцам з краін Азіі і Афрыкі. Прыкладна 70 працэнтаў усіх парушальнікаў затрымана на мяжы з Украінай. Пагранічнікі канфіскавалі матэрыяльных каштоўнасцяў на суму звыш 64 мільярдаў рублёў, а таксама каля 100 тысяч долараў ЗША і больш за 30 тысяч нямецкіх марак. Канфіскавана 53 адзінкі зброі. Толькі ў верасні беларускімі пагранічнікамі было спынена 135 спроб незаконнага перамяшчэння праз дзяржаўную мяжу матэрыяльных каштоўнасцяў на суму каля 10,5 мільярда рублёў і валюты — каля 16 тысяч долараў ЗША. У транспартных сродках і грузах было знойдзена 27 тайнікоў і спецыяльных сховішчаў. Асноўная маса кантрабанды затрымана на мяжы з Рэспублікай Польшча.

Алег САКАЛОЎ.

Засекі радзімы, на жаль, пакуль што не поўныя

На дзяржаўныя збожжанарыхтоўчыя прадпрыемствы па стане на 27 кастрычніка гэтага года дастаўлена пакуль толькі 84 працэнты збожжа ад агульнай колькасці паставак. Для параўнання: у мінулым годзе план збожжаздачы па рэспубліцы быў цалкам выкананы ўжо да 21 кастрычніка. Пакуль што ніводная вобласць не выйшла на планавыя паказчыкі па рэалізацыі дзяржаве збожжа ўраджаю 1998 года.

Алег ШВЕДАЎ.

Навіны культуры

У Нацыянальным музеі гісторыі і культуры Беларусі адкрыта новая экспазіцыя "Беларускі ручнік".
Фота Мікалая ПЯТРОВА, БелТА.

Прадстаўнікам так званага Нацыянальнага сходу Беларусі адмоўлена ва ўездзе на тэрыторыю ЗША

Двум прадстаўнікам Нацыянальнага сходу Беларусі Мікалаю Чаргінцу і Аляксандру Козыру адмоўлена ў прадастаўленні ўязных віз на тэрыторыю ЗША. Яны збіраліся ўзяць удзел у дыскусіі па пытаннях узаемадзеяння Міжпарламенцкага саюза і ААН.

БелаПАН.

Зорны сезон аркестра Фінберга

Пачаўшы свой першы сезон у статусе заслужанага калектыву краіны, Дзяржаўны канцэртны аркестр Рэспублікі Беларусь пад кіраўніцтвам народнага артыста Міхаіла Фінберга мае намер усе новыя праграмы зрабіць сапраўды зорнымі.

Ужо 2 лістапада сталічных паклоннікаў рэтра чакае канцэрт "Залаты шлягер" у джазе", удзел у якім прымуць вядомыя музыканты аркестра Валерый Шчэрыца, Дзмітрый Бударын, Уладзімір Ткачэнка, Сяргей Анцішын і вакаліст Тарыэл Майсурадзе. А весці праграму мае намер народны артыст Расіі кампазітар Юрый Саульскі. Трэцяга лістапада папулярныя джазавыя мелодыі ўсіх часоў і народаў пачуюць удзельнікі і госці міжнароднага фестывалю "Залаты шлягер" у Магілёве.

Але галоўнай прэм'ерай новага сезона, якая, несумненна, стане з'явай у беларускай культуры, лічыць маэстра Фінберг праграму, прысвечаную 200-годдзю з дня нараджэння геніяльнага паэта Адама Міцкевіча. Кампазітар Эдуард Зарыцкі напісаў для яе 14 новых песень на вершы Міцкевіча ў перакладзе паэта Васіля Жуковіча. У тэатралізаванай кампазіцыі прымуць удзел вядомыя беларускія паэты і акцёры. Упершыню гэты новы музычна-паэтычны праект, які калектыў аркестра доўга трымаў у сакрэце, будзе паказаны на публіцы 16 лістапада ў вялікай зале Белдзяржфілармоніі.

З іншых зорных праектаў аркестра сезона 1998—99 гадоў варта назваць, відаць, фестываль камернай музыкі ў Нясвіжы. І хоць сам веснавы фестываль не зменіць ні месца, ні часу дзеяння, яго праграма ўпершыню прадставіць усе музычныя сталіцы свету мінулых і гэтага стагоддзяў. А таму загучаць на старажытнай зямлі мелодыі, напісаныя не толькі ў Парыжы або Вене, але і ў княжацкіх палацах Слоніма, самога Нясвіжа. І агучаць старадаўнія нотныя лісты разам з музыкантамі і салістамі аркестра два цудоўныя калектывы: акадэмічны хор Нацыянальнай дзяржтэлерадыёкампаніі пад кіраўніцтвам народнага артыста СССР Віктара Роўды і камерны аркестр Рэспубліканскага музычнага каледжа пры Беларускай акадэміі музыкі пад кіраўніцтвам Барыса Перліна.

Лідзія ПЕРАСЫПКІНА.

Судьба человека

Свалился мужик на голову

В судьбе каждого человека есть особая минута, день, час, о которых и сложили поговорку "Знал бы, где упасть, соломки подстелил бы".

Валя Казеко, акушерка 7-й клинической больницы, в тот злополучный день падать не собиралась и ничего мягкого с собой в сумочку не взяла. Веселая, красивая, всегда с прической и на "семерочке" (туфли на каблучке 7 сантиметров) она была эталоном для женщин, которые в ее дежурство рожали легко и не имели маститов. Валю могли поднять и дома ночью, она бежала, чтобы спасти чью-то материнскую грудь от операции.

На этот раз у знакомой женщины случился инфаркт, а к ней привезли на воспитание пятилетнего внука. У бабушки сердце разрывается за ребенка, какое уж тут лечение. Валя говорит: "Я заберу мальчика к себе". — "Забрать не в чем, у него колготок нет..." — "Тоже мне нашли проблему! Я сейчас на "Динамо" заскочу".

Колготки она увидела в палатке рядом с дикторской кабиной, успела взять в руки, и тут на нее обрушилась неимоверная тяжесть.

"Боже, откуда взялась такая здоровенная плита?" — была ее последняя мысль. И она потеряла сознание. Когда пришла в себя после укола, то увидела растерянного парня с царапиной на лбу. Ей казалось, что ноги кто-то режет тупой бритвой. Она глянула в их сторону и испугалась, что их нет совсем. Опять потеряла сознание. Только в больнице ей рассказали, что парень с царапиной на лбу и был тот идиот, решивший свести счеты с жизнью. Но сделал это не дома втихую, а на стадионе, чтоб на миру была и смерть красна. Залез на трибуны и рухнул вниз. Валина спина оказалась ему мягкой подстилкой. Она и спасла жизнь Федору Тимошкову, который ею ничуть не дорожил, зато отделался легким испугом. А вот Валина жизнь превратилась в ад, в пытку болью, не утихающую ни днем, ни ночью. Все врачи "скорой" ее знают, все сочувствуют, а постоянный лечащий врач Михаил Комаровский, видя ее глаза, полные слез, говорит: "Ну хочешь, возьми сердце и душу, только пусть тебе полегчает".

Ноги нужно было отрезать. Потому что переломы были такие, что голеностопные суставы держались только на коже. Но как это сделать коллеге, медику и, наконец, просто красивой женщине? Михаил Комаровский рисковал, соединяя месиво из мышц и косточек три с половиной часа, но в глубине души надеялся, что сепсиса не будет и Валю они не потеряют. Коллеги и все некогда спасенные Валентиной Петровной навещали ее, кормили и морально поддерживали. Три с половиной месяца вытяжки, два месяца в гипсе, еще полтора на вытяжении. Шесть наркозов, отнявших у нее, по официальной статистике, двенадцать лет жизни. 80 рентгеновских снимков, и врачи шутили: "Ну вставай, спортивная ты, радиоактивная". Она тоже шутила сквозь слезы, думая об одном: встать. Дома осталась дочка, единственная, которую она так долго в жизни ждала: девочку взяли под присмотр друзья. Муж ничем не мог Вале помочь, он — чернобылец и его "догнали" последствия, стали слабыми кости — три перелома.

Ей бы сейчас операцию, но у наших врачей при их добром сердце нет таких инструментов и оборудования. Не хватает бинтов, шовного материала. Есть только руки, скальпель и желание помочь. Они договорились об операции в Германии, но кто будет платить — 30 тысяч долларов стоит операция. И еще 5 тысяч — реабилитация. Ведь закованной в гипс назад домой не уедешь. Кто даст Вале Казеко такие деньги? Нищая клиника, где она работала, нищий Минздрав? Неужели сидеть дома неподвижно и терпеть эту нечеловеческую боль, когда талант и руки она могла бы отдавать людям?

Шесть раз в больницу к Вале приходил отец Анатолий, настоятель Минского кафедрального собора, в котором работает мать неудачного самоубийцы.

— Господь испытывает всех, кого любит. Терпи и молись, Валентина, — сказал он.

Она терпит. Хотя и церковь могла бы договориться о лечении Вали по своим каналам. В конце концов по суду можно было взыскать с обидчика деньги, но его подстраховали справкой о психических отклонениях. Самоубийцы всегда доводят дело до конца. Федор, которому никто так и не сказал о ценности жизни, повесился.

Была бы у Вали сутяжная душа, ссудила бы с родственников копейку, но у нее другой характер. Она мечтает заработать деньги своими руками. Терпит боль, которую даже с зубной не сравнить, и просто в ужасе от цен в аптеках. За что покупать солкосерил, мумиё, облепиховое масло, дефицитные лекарства? Пенсии по инвалидности пока нет, да ее она как огня боится.

Работать, только работать, встать на ноги любой ценой! — вот цель этой мужественной женщины. И она будет ходить, перенесет любую операцию, если люди всем миром помогут ей.

Белорусский биржевой банк открыл в Минске счет на лечение Валентины Петровны Казеко: №3014300000012/Д1, код 78.

Лилия ЛОМСАДЗЕ.

Крымінал

Жартаўнік з нажом

Паведамленне аб нападзе з нажом сярод белага дня на вучаніцу 10-га класа літаральна за хвіліны ўзняло па трывозе асабовы склад Докшыцкага райаддзела міліцыі. Дзяўчыну, якая адна вярталася дадому з заняткаў у Параф'янаўскай СШ, стаў пераследваць малады мужчына. Каб спрасціць дарогу і адарвацца ад незнаёмага, школьніца пайшла да хаты праз поле. Тут яе і дагнаў злаўмыснік, а потым ударыў нажом. Адразу ўзніклі падазрэнні, што такі вар'яцкі ўчынак зрабіў чалавек, у якога не ўсё добра з псіхікай. Праверка бліжэйшых псіхіятрычных бальніц, аднак, вынікаў не прынесла, таму прыйшлося блакіраваць тэрыторыю сельсавета, пачаць прачэсваць лясныя сцежкі, дарогі, чыгунку.

Сведкі надзвычайнага здарэння давалі супярэчлівыя паказанні, толькі запомнілі, што на куртцы злачынцы быў капюшон ружовага колеру. Паранeная дзяўчына прыгадала, што крыўдзіцель быў невысокага росту з забінтаванай рукой. Калі ўжо пачынала цямнець, бандыта ўдалося затрымаць на тэрыторыі суседняга Мядзельскага раёна ў вагоне поезда Полацк — Маладзечна, хоць ён пастараўся пазбавіцца бінтоў і свайго яркага капюшона. У адносінах да правапарушальніка, які вучыўся ў адным з ПТУ ў Маладзечне, узбуджана крымінальная справа. Пры некаторым зніжэнні ўзроўню злачыннасці па Докшыцкім раёне, як і ў цэлым па Віцебшчыне, адбыўся рост колькасці цяжкіх відаў злачынстваў з 73 да 120 выпадкаў. Асабліва непакоіць, што ў раёне павялічылі такую сумную статыстыку і непаўналетнія.

Уладзімір ШЫК.

У Гомельскай вобласці адзначаецца рэзкае павышэнне колькасці фактаў хабарніцтва

104 факты хабарніцтва зарэгістраваны з пачатку года ўпраўленнем па эканамічнай злачыннасці ўпраўлення ўнутраных спраў Гомельскага аблвыканкама. Гэта ў 2,2 раза больш, чым за аналагічны перыяд мінулага года.

Хабар склаў чацвёртую частку ад усіх цяжкіх эканамічных злачынстваў, зафіксаваных праваахоўнымі органамі. Нанесены ўрон у памеры 29 мільярдаў рублёў, а таксама апрыходавана "безгаспадарных" матэрыяльных каштоўнасцяў на суму 60 мільярдаў рублёў.

Ірына МАКАВЕЦКАЯ, БелаПАН.

Слово ветерана

Не надо нам военных авантюр!

Включаю недавно телеканал ОРТ и слышу: российская Дума будет ратифицировать военный договор с "Белоруссией" (так они называют нашу страну). Включаю БТ — опять "радуюсь": белорусский президент делает воинственные заявления по Югославии, готов все отдать ради "наших славян".

Сколько же можно? К чему эти воинственные кличи, когда у самих бед невпроворот, а ждать помощи ("благодаря" политике того же А.Лукашенко) не приходится неоткуда.

Люди нищают с каждым днем, и многие уже вконец обнищали; магазины скоро из-за своих ценников в музеи превратятся — только смотри, а руками не тронь; к лекарствам не подступиться — нечего мучиться, сразу помирай. Нам только войны теперь "не хватает". Зато с утра до вечера радио и телевидение долдонят, как у нас все распрекрасно, аж распирает от гордости и пламенного желания поскорее передать свой "спасительный" опыт взбаламученной, тонущей в волнах кризиса России.

Насчет пользительности наших советов у меня есть некоторые сомнения. А вот то, что в мутной воде общего безладья руководители и Беларуси, и России стараются выловить рыбку для себя, так это очевидно. Коммунисты вновь у руля — уже по второму кругу пошли, вновь былой общий дурдом лепят, мол, только в возрожденном СССР будет рай...

Помним мы, знаем, что было в советской империи и почему она развалилась. И "беловежские зубры" тут ни при чем. Порочность самой системы, установленной незаконно в 1917 году, — причина наших страданий и терзаний. Все эти ГУЛАГи, почти бесплатный каторжный труд рабочих, крепостное право для крестьян-колхозников, агрессивные устремления коммунистического руководства, которое фактически вместе с Гитлером ввергло человечество в трагедию второй мировой войны...

И опять — все сначала? Нет уж, увольте. Я прошел через войну, потерял здоровье, стал инвалидом, терплю мучения всю жизнь совсем не для того, чтобы дети и внуки все это повторили.

Хватит! Хватит бряцать оружием! Хватит пустых заверений и обещаний, расписывания наших несуществующих успехов. Всякие военные союзы и авантюры нам что, богатства прибавят? Уж если воевать, то — с нашей извечной социалистической безхозяйственностью, безответственностью, показухой. Вон какие "Дожинки" на весь мир закатили, а, к примеру, у нас на Полотчине ни в прошлом, ни в этом году урожай с полей так весь и не убрали. В 15 километрах от райцентра у деревни Солоники комбайн сломался, хлеба остались осыпаться.

Известно,: запчастей, горючего не хватает, рабочих рук... Так эту "вечную" для нас проблему в конце концов и решать надо, а не лезть за тысячи километров со своим оружием — для этого, выходит, горючее и не только горючее найдется?. Президент кричит: "Прогресс!", чиновники подхватывают хором, а люди за голову хватаются: где, покажите?

Что ни говорите, а, на мой взгляд, единственный выход — отставка такого президента. Если не хочет он понимать, что кнутом народом не науправляешься в XXI веке, то ему пора сойти со сцены, не мешать стране идти к настоящему прогрессу.

Иван РЯБЦЕВ.
Полоцкий район.

Цікава

Жыццё пасля смерці — дзеля навукі

Гранітны помнік з надпісам "Самы вялікі чалавек у свеце" ўстаноўлены на адной з магіл на могілках каля вёскі Касцюкі пад Віцебскам. Магчыма, у той час, калі быў пахаваны Фёдар Махноў, які меў рост 2 метры 85 сантыметраў, так яно і было. З таго часу "летапісцы" вядомай Кнігі рэкордаў Гінеса не аднойчы ўносілі папраўкі ў гэтае дасягненне. Аднак віцебскі велікан таксама ўяўляе цікавасць і, як стала вядома, сёння служыць навуцы.

Адзін з самых высокіх людзей планеты, які нарадзіўся ў 1878 годзе і памёр у 1912, і пасля смерці не застаўся без увагі. Памёр ён у Берліне. Брат нябожчыка адправіўся за мяжу і перавёз цела на радзіму. Але і на вясковых могілках Фёдар Махноў не знайшоў спакою. Як устанавіў нядаўна даследчык края Аркадзь Падліпскі, праз 27 гадоў пасля смерці унікальны шкілет са згоды сваякоў дасталі з труны вучоныя-медыкі і перавезлі спачатку ці то ў Мінск, ці то ў Маскву, а затым, як мяркуюць, у Ленінград.

Цікава, што ў сялянскім родзе Махновых рэкорду Фёдара ніхто не паўтарыў. Два яго браты, сын, дзве дачкі, пляменнік і пляменніца на рост не скардзіліся, але не больш.

Вольга СІДАРОВІЧ, БелТА.

За дзевяць месяцаў 1998 года ў Беларусі нарадзілася крыху больш чым 62 тысячы, памерла амаль 90 тысяч чалавек

За дзевяць месяцаў 1998 года ў Беларусі нарадзілася крыху больш чым 62 тысячы, памерла амаль 90 тысяч чалавек.

Асноўныя прычыны смерці грамадзян Беларусі — хваробы сістэмы кровазвароту, ад якіх у гэтым годзе памерлі 46 тысяч чалавек; рознага роду новаўтварэнні і пухліны, у тым ліку ракавыя; няшчасныя выпадкі. У апошняй катэгорыі лідзіруюць самазабойствы. У гэтым годзе пакончылі з сабою 2500 грамадзян: у гарадах — 1366, у сельскай мясцовасці — 1132 чалавекі. За апошні год колькасць самазабойстваў узрасла на два працэнты.

Апрача таго, у 1998 годзе атруцілася алкаголем звыш паўтары тысячы, загінулі ў дарожна-транспартных здарэннях 1400 чалавек.

Юрый ЗЕЛЯНКОЎ.

Актуально!

Не нравится — ищите другую работу

Вам не приходилось слышать фразу: "Не нравится — ищите другую работу"? А ведь это одна из самых распространенных формул общения современных начальников с подчиненными. А если наемный работник — женщина, ее "трудовое" положение становится еще более уязвимым.

А вы знаете, сколько женщин на своих работах не имеют права "на больничный" по уходу за захворавшим ребенком? Такой статистики вам не даст ни Минстат, ни Минздрав, ни Министерство социальной защиты. Нигде не найдете вы и информации о том, сколько женщин вынуждены, покашливая и сморкаясь, выходить на работу. Самый красноречивый пример женского трудового бесправия — "наемницы" со стадиона Динамо и Комаровского рынка. С ними-то работодатели и трудовой договор чаще всего не заключают. До трудовых ли книжек им, ведь деньги "куют", пока горячо. Так и маются бедолаги. А их сопливые дети ходят в детский садик. И хорошо, если есть бабушки-дедушки, которым можно при случае "скинуть" захворавшего малыша. А если нет?..

Никто не предоставит вам список фирм, в которых при приеме на работу женщины подписывают своеобразный договор о том, что в течение нескольких лет они не будут заводить ребенка. А таких прагматичных боссов сейчас очень много. Юридической силы такой договор не имеет. Но женщины его подписывают и строго выполняют это жестокое условие. И ни одна белорусская женщина до сих пор не обратилась в суд, опротестовывая этот договор. А зачем? Зачем ругаться, бороться за свои права? Бесполезно. Ведь женщины хорошо знают: не нравится — ищите другую работу!

Не сосчитать и случаев незаконных увольнений с работы беременных женщин. Мне рассказали об одном случае. Беременную женщину, работающую в частной фирме, пригласили в кабинет к начальнику. Когда она вошла, сразу же увидела двух охранников. Очень устрашающего вида. Женщине недвусмысленно пригрозили и... она тут же написала заявление об увольнении по собственному желанию. После этого она не пошла в милицию, не обратилась в суд, она просто испугалась. А ведь в белорусском законодательстве существует уголовная ответственность за нарушение прав при приеме на работу беременных женщин и кормящих матерей.

Обычно в частных структурах условия ставятся перед каждым работником вполне конкретные: необходимо выполнить определенный объем работы, и никого не касаются личные обстоятельства наемника. И в отпуск могут отправить на время праздников, и вынужденные простои посчитать в счет летнего отпуска. Хотя трудовое законодательство одинаково для всех — как для госструктур, так и для небольшой частной фирмы.

Но и на "государевой службе" нарушаются права женщин. Конечно, это происходит не в таких масштабах, как у частников. В госсекторе отказать женщине в "больничном" по уходу за ребенком не имеют права. Но если детские хвори будут регулярно повторяться, то озабоченной маме просто намекнут, что на ее место найдется много желающих. А не нравится — ищите другую работу.

Незавидная доля "наемниц" частных структур в какой-то степени компенсируется пристойной заработной платой. А вот законно сидящие на больничных "госслужанки", успокаивая себя, думают: "С зарплатой в несколько миллионов еще и не иметь права на больничный?".

А, казалось бы, государство создало женщине условия для рождения и воспитания ребенка. Отпуск по уходу за ребенком увеличили уже очень давно. Пособия по уходу за ребенком хоть не намного, но все-таки периодически увеличивают. Воспитание ребенка до трех лет засчитывается в стаж. Многодетные матери имеют массу льгот. В женских консультациях все женщины, состоящие на учете по беременности, получают консультацию юриста.

На законодательном уровне никаких дискриминационных положений по отношению к женщинам в Республике Беларусь нет. В трудовом кодексе четко расписаны "трудовые" права женщин. И их достаточно. При этом существующая система льгот в трудовой сфере дополнилась в последнее время еще одним элементом: женщинам, воспитывающим троих и более детей, ребенка-инвалида, а также одиноким женщинам, включая разведенных и вдов, воспитывающих двух детей, предоставляется один свободный от работы день в неделю с оплатой в размере среднего дневного заработка.

Казалось бы, это хорошо. А с другой стороны, положение женщин стало еще более уязвимым. Какой наниматель захочет брать на работу мать-одиночку с двумя детьми, зная заранее, что придется ей оплачивать один свободный рабочий день в неделю?

"Женщин первыми увольняют, последними нанимают на работу, у них более продолжительные сроки безработицы. При последующем трудоустройстве у них зачастую понижается социальный статус... — говорилось в национальном докладе Республики Беларусь на Международной конференции по правам человека в сентябре этого года в Ялте. — Дискриминация женщин в трудовой сфере проявляется повсеместно, независимо от форм собственности". Говорить о нарушении прав женщин в трудовой сфере можно бесконечно, а вот что и как могут изменить сами женщины?

Можно обратиться в профсоюзную организацию. Если она есть. В большинстве же частных фирм профсоюзов просто нет. Хотя, например, сейчас "челноки" пытаются создать свой профсоюз.

Можно пойти в суд. Но практически ни один случай нарушения прав женщин в трудовой сфере не стал предметом судебных разбирательств. В сознании многих женщин слово "суд" не ассоциируется с местом, где защищаются нарушенные права. Да и не по карману многим женщинам судебные издержки.

Можно обратиться за помощью в женские организации. В тот же Женский консультационно-образовательный центр, где квалифицированные юристы, психологи попытались бы помочь в разрешении сложной ситуации.

Но самая большая проблема состоит в изменении психологии женщин. Когда белорусской женщине говорят: "Не нравится — ищите другую работу", она обычно следует этому совету, либо смиряется с произволом начальства. Сделав одну уступку, она плавно превращается в бесправного "наемника", из которого можно вить любые веревки. А так легко и приятно управлять мягкими, невоинственными и беззащитными женщинами, у которых уже генетически заложено раболепие и покорность.

Но придет время, найдутся смелые женщины, будет создан судебный прецедент, прогремит несколько выигрышных судебных процессов по трудовой дискриминации женщин, "заработают" написанные законы. И тогда не каждый начальник осмелится сказать "Не нравится — ищите другую работу", потому что ему ответят: "Не нравится — ищите других подчиненных".

Анна СОУСЬ.

Зеркало

Хусейну осталось жить три месяца

"Джерузалем пост" (Израиль):
"Полагают, что королю Иордании Хусейну осталось жить "не более трех месяцев", если не будет резкого улучшения его состояния в результате химиотерапии, проводимой ему по поводу рака лимфатических желез в клинике Майо в Рочестере, штат Миннесота.

Похожий прогноз состояния здоровья короля Хусейна сделали ЦРУ и израильские разведывательные службы. Об этом говорится в ньюзлеттере "Форин рипорт".

Рассказывают, что когда директор ЦРУ Джордж Тенет на прошлой неделе посетил Израиль, главная тема обсуждения с премьер-министром Нетаньяху была "Иордания после Хусейна".

К аресту Пиночета

"Стампа" (Италия):
"Британское правительство непоколебимо: Пиночет не пользуется никаким дипломатическим иммунитетом. Ничем закончилось посещение МИДа чилийским послом Марио Артасой и юридическим экспертом МИДа Чили Сантьяго Бенадавой, приехавшими в Лондон для защиты бывшего диктатора.

Будучи принятыми заведующим латиноамериканским отделом Питером Уэстмакоттом, они утверждали, что сенатор находился в Англии "со специальной секретной миссией", стараясь тем самым склонить чашу весов в свою пользу. Однако им было повторено все то же: "дипломатический паспорт не предоставляет дипломатического иммунитета, и поэтому дело сенатора Пиночета может решаться только в судебном порядке".

В Чили снова имели место уличные беспорядки, вызванные, с одной стороны, студентами университета Сантьяго, поддерживающими арест Пиночета, а с другой — вернейшими сторонниками генерала.

Правительство Блэра отнюдь не способствует уменьшению этой напряженности. И хотя премьер-министр в интервью "Таймс" по-прежнему утверждал, что это дело — плод "юридических процедур", его позиция, по меньшей мере, деликатна. Особенно если является правдой то, что, как утверждают некоторые английские газеты, Блэр серьезно отчитал своего самого близкого сотрудника, министра промышленности Питера Мандельсона, охарактеризовавшего Пиночета как жестокого диктатора. Премьер якобы даже разослал меморандум другим министрам с требованием не повторять подобную ошибку.

Вероятно, это проявление давления, которое американцы продолжают отрицать, как это сделал на днях советник-посланник посольства США в Лондоне Том Брадтке, но которые, по мнению английской прессы, обусловлены боязнью, что судебный процесс над Пиночетом вскроет роль американцев в государственном перевороте 1973 года в Чили. Лондон оказался между молотом и наковальней".

Швейцария называет Салинаса спекулянтом наркотиков и арестовывает его банковские счета

"Вашингтон пост" (США):
"Швейцарские власти обвинили Рауля Салинаса де Гортари, брата бывшего президента Мексики, в получении 500 млн. долларов от колумбийских и мексиканских наркокартелей и сообщили, что накануне они наложили арест на 114 млн. долларов из этих денег, находящихся в швейцарских банках.

Давно ожидавшаяся информация о результатах трехлетнего швейцарского расследования финансовых сделок Салинаса обрисовывает схему платежей, которые якобы получал Салинас от медельинского и калийского картелей в обмен на разрешение их судам безопасно доставлять через Мексику наркотики в США.

Согласно заключительному докладу расследования, он "контролировал практически все морские поставки наркотиков, которые шли транзитом через Мексику", после того как его брат Карлос Салинас де Гортари был избран президентом в 1988 году.

Рауль Салинас, согласно авторам доклада, получал десятки миллионов долларов сначала от главы калийского картеля Мигеля Родригеса Орехуэлы, а затем от Хосе Гонсало Родригеса Гачи из медельинского картеля. Швейцарцы заявили, что деньги поступали на банковские счета через сложную сеть трансфертов, включавшую американские и другие банки. Остальные деньги из 500 млн. долларов не были зачислены на счета.

Швейцарские власти не преследуют Салинаса в судебном порядке, заявляя, что они не могут сделать это, пока он не появится в Швейцарии. Сейчас Салинас находится в тюрьме в Мехико по обвинению в организации убийства высокопоставленного деятеля правящей партии".

Российская Федерация

Виктор Черномырдин: "Посмотрите на многих из них — создается впечатление, что они не совсем нормальные..."

Лидер движения "Наш дом — Россия", экс-премьер Виктор Черномырдин выступает за открытость в вопросах, касающихся состояния здоровья высших должностных лиц государства. Об этом он заявил журналистам в Москве.

В.Черномырдин также подчеркнул, что готов опубликовать данные о состоянии своего здоровья. "Я не вижу ничего в этом вредного", — сказал он.

В.Черномырдин отметил, что "кое-кому из российских политиков необходимо провести принудительный медицинский осмотр". "Посмотрите на многих из них — создается впечатление, что они не совсем нормальные", — считает экс-премьер.

Отвечая на вопрос о состоянии здоровья президента, В.Черномырдин сказал, что только сам президент может принять решение о досрочных выборах в связи с состоянием здоровья. "Все о здоровье президента известно. Что, мы не знали это в 1996 году, когда его избирали?" — заметил он.

Вместе с тем, В.Черномырдин высказался категорически против досрочных президентских и парламентских выборов. "Все должно идти по Конституции", — сказал он.

В.Черномырдин выразил надежду, что "президентский психоз скоро пройдет". "Сейчас все кинулись завоевывать электорат, каждый под себя гребет. Я же считаю, что сейчас главное — экономика, которую мы должны все вместе поднимать", — заключил он.

Журналист "Народной воли" побывал в Японии. Что он увидел...

4. САД КАМНЕЙ

Продолжение.
Начало в №№ 192, 193, 194.

Одна из самых непростых проблем для приезжего в Киото — куда пойти, что посмотреть? В городе только храмов — около двух тысяч.

После мучительных размышлений мы выехали в сад камней. Стремительная "Тойота" быстро приближалась к подножию одной из гор, которыми окружен город. Остановились возле большого и красивого парка. Моросил довольно спорный дождь. Но посетителей было немало. По тенистым аллеям, вдоль озера шли в основном поодиночке, парами, разговаривая полушепотом.

А вот и поле камней. На прямоугольной площадке лежат несколько камней. А на скамейках сидят люди и молча смотрят на них. Здесь 15 камней, но увидеть их все невозможно — с какой бы точки ни пересчитывал, получается 13, некоторым удается увидеть 14.

Японцы поклоняются камням и горам. Они дольше всех живут на земле, поэтому считается, что они больше других видели и более мудры и что через них осуществляется связь с космосом. Камни на поле напоминают планеты в космосе или острова в океане. Сюда приходят те, у кого возникли трудности в жизни, чтобы в спокойной обстановке, глядя на камни, сосредоточиться, погрузиться в себя и постараться рассмотреть не только допущенные ошибки, но и отыскать пути решения своих проблем. Ибо человек должен сам преодолевать свои трудности, а не надеяться на кого-то.

Говорят, сюда нередко приходят бизнесмены, спортсмены, домохозяйки и часто находят решение своих непростых житейских проблем.

Я обратил внимание на школьников, которые ходили здесь большими группами. Видел их и около храмов, и на городских улицах.

— В этом городе везде увидишь школьников. Здесь встретишь учащихся со всей Японии, — уловив мой взгляд, пояснял гид. — Посещение Киото входит в школьную программу. Ведь Киото — не только древняя столица Японии, но и столица духовная, душа страны. Так что нет японца, который не побывал бы в Киото.

Золотой павильон

Сад камней — одно из самых посещаемых мест. Большой популярностью пользуется и Золотой павильон, расположенный в храме Рокуондзи, что в переводе означает "сад с оленем". И здесь мы оказались в большом парке. Так что храм в Японии — это не обязательно какое-то сооружение или церковь, где молятся.

На берегу озерца блестит сказочный павильон. Первый этаж выполнен в стиле императорского дворца, второй — в самурайском, третий смотрится, как китайский буддистский храм. Стены второго и третьего этажей покрыты золотом и ярко блестят на солнце.

Легенда гласит, что глава тогдашнего правительства хотел протолкнуть своего сына на императорский трон, хотя тот не имел никаких оснований на него. Поэтому правитель соорудил этот павильон и наверху изобразил птицу бессмертия. По преданию, новый император должен быть оттуда, где появится эта птица. Но вскоре правитель неожиданно заболел и умер.

Смысл легенды, как видим, довольно прозрачен: нельзя нечестным путем пробираться во власть — опасно.

Здесь особое внимание привлекает памятник рыбе, которая, оказавшись перед водопадом изо всех сил пытается подняться наверх. Это настоящий гимн упорству, желанию дойти до цели вопреки всем сложностям. Возле нее всегда многолюдно. Молодые и пожилые подолгу стоят возле водопада, размышляя о чем-то своем.

Высокое небо и тысяча богов

Бывая в Киото, нельзя не посетить и храм Теммангу, или Высокое небо. К нему тоже постоянно тянутся посетители. Храм посвящен ученому, который в свое время был оклеветан и сослан на остров. Но, как показало время, он был прав. Вскоре после его ссылки начались бедствия в городе. Поэтому идут сюда люди, чтобы осудить клеветников или самим покаяться в таком-то грехе. Другие спешат к выдающемуся ученому за помощью. Сюда нередко приходят студенты перед экзаменами.

— Нам еще надо обязательно побывать в храме тысячи и одного богов, — советует гид. — Такого нет нигде, он построен в 1160 году.

Храм действительно впечатляет. Представляете, стоит тысяча богов. Пятьсот с одной стороны, пятьсот — с другой, а в центре — тысяча первый. И у каждого — много лиц и десятки рук.

Чем вызвано столь неповторимое и яркое создание? Говорят, на народ в те древние времена обрушились многие беды. И никто не знал, как от них избавиться. И вот на молодого Будду нашло просветление: много бед может изгнать только много богов. Улавливаете, какой глубокий философский смысл? Вот тогда и был построен этот храм тысячи богов. И беды отступили'

Кимоно

А разве можно пропустить показ новых моделей кимоно? И вот мы уже смотрим яркие, красочные наряды и слушаем рассказы о них. Оказывается, для японской женщины надо как минимум 5—6 кимоно: повседневные, для похода в гости, осеннее, весеннее... Каждое стоит прилично. Дешевое — полторы тысячи долларов, дорогое — семь тысяч. Чтобы научиться следить за ним и правильно одевать, желательно окончить курсы, хотя бы месячные, а лучше — трехмесячные. Понятно, стоит это недешево.

Чем же оно привлекает? А тем, что, одев его, скажем, весеннее, и выйдя на улицу, женщина как бы сливается с окружающей средой. Кимоно внизу узкое, так что широким шагом не пойдешь. Слившись с природой, красавица не спеша идет, любуясь окружающей средой и жизнью. Что может быть лучше?

Тяною

А вечером у нас была тяною, то есть чайная церемония. Мы не спеша пили чай и делились впечатлениями об увиденном.

Вообще, чайная церемония имеет длинную историю и множество вариантов древнего обряда. В наши дни она — стремление создать обстановку душевности, отойти от суеты повседневных дел, расслабиться. Это время для бесед о прекрасном, об искусстве, литературе.

Вот так прошел день в Киото, духовной столице Японии. Я старался посетить те места, куда чаще всего ходят японцы, чтобы понять, к каким идеалам тянутся они, о чем тоскуют их сердца и души. И, как видим, они поклоняются уму ученого, упорству рыбы, стремящейся перепрыгнуть через водопад, осуждают клевету и тех, кто нечестным путем стремится пробраться во власть. А главное — они учатся сами решать свои проблемы, а не писать жалобы премьеру или императору. Вот такая "прививка" у них с детства.

Трудовой ритм у них просто сумасшедший. Сам видел на заводе по производству "Тойот". Там во время работы не поболтаешь, не перекуришь, тем более не сбегаешь к ларьку за проходной пивка попить. А при такой нагрузке и расслабиться не мешает, чтобы и стресс сбросить, и душе дать передышку. Тут совсем кстати и чайная церемония, и сад камней, и прогулки в кимоно...

Все-таки как тесно переплетены у них будущее и прошлое. И как удачно они дополняют друг друга.

Пишу эти строки и чувствую — не о том, самое важное постоянно соскальзывает с пера... Возвращаясь еще раз к увиденному и услышанному там, в Киото, погружаясь в него, понимаю, что написать о нем почти невозможно. Не случайно в справочной литературе о тех храмах — лишь перечисления объектов и фотоснимки. Их надо видеть и чувствовать, и только тогда вы сможете ощутить необычайную силу этого чудесного стыка будущего с прошлым. А потому — смотрите.

На снимках: *сад камней; золотой павильон; ворота храма Тосёгу в Никко, построенного в 1636 году; здесь важно остановиться и подумать.*

Иван МАКАЛОВИЧ.

(Окончание в следующем номере.)

Паэт і час

Алег ЛОЙКА

Абрусовыя матывы

1.
Што рабіць, дарагія,
З вышываным абрусам,
Калі ёсць Беларусь,
А няма беларуса?

Што рабіць, дарагія,
З незвычайнай нагоды,
Калі ёсць Беларусь,
А няма народа?

Я сяджу і нурпся
Над прыгожым абрусам
У Беларусі
Без беларуса.

2.

Смейся, паяц!..
З оперы Вэрдзі "Рыгалета"

Распяты не на крыжы,
Расстраляны не на
апельпляцы...
Небывалыя кірмашы,
Гандляры, акторы, паяцы.

Ідзем сцежкай касой,
Ідзем сцежкай крывою...
Прыплаціў бы слязой,
Прыплаціў бы крывёю,

Каб Беларусь любіць
Па-над любым безгалоўем,
Каб паяцам не быць
Над разбітай любоўю!..

3.
Долі сваёй свядом:
Без нажа не рэжце!..
Маім абярніся, дом,
Хто што, свет, убач
нарэшце!..

Долі не ў Бога малю,
Не за ворага ката маю,
Які маё "люблю"
Адымае і адымае.

Прад вечнасцю толькі хілю
Пакорна, горда голаў,
Ніколі ж не адступлю
Прад наступам неаманголаў.

Хай Гамора. Садом,
Хай доля мая — нядоля,
Маім будзе мой дом
Сёння або ніколі.

Падае зерне ў раллю,
Кветка цвіце на волі, —
Вітае маё "люблю"
Вялікі свет хлебам-соллю.

4.
Не б'юць у засценку па
пятах,
Не садзяць на под каляны, —
Нераспяты, я — распяты,
Нерасстраляны —
расстраляны.

А нада мной кругамі крукі
Форумна вядуць дэбаты:
"Адпелі б яго даўно
байструкі,
Калі б не спяваў ён
распяты!.."

А нада мной кругамі крукі,
Ападаючы на паляны:
"Што ж гэта за
расстраляны такі,
Што пяе, як не
расстраляны?..

А то ж на магілачку тваю
Прынеслі б мы кветак,
вяночкаў..."
Пагэтаму я і пяю, і пяю
На Дзяды і ў купальскую
ночку!..

5.
І чаму не магу
Сабою я быць проста?
Чаму скідаюць мяне
Пад мост з майго моста?

Пад дыхавіцу — раз!
Забывай пра этыку!..
Пад дыхавіцу — два!
Гэткая арыфметыка!

Пад дыхавіцу — тры!
Прыгожае ўсё траічнае!..
Трымайся — нос падатры —
За парэнчы трагічныя!..

Вада пад мостам гудзе, —
Паток, патоп, скруха...
Трымаюся, як кагадзе,
Хоць не перавесці духу.

Вада пад мостам гудзе, —
Склізкія парэнчы...
Трымаюся, як нідзе,
Пяю, а не енчу.

Вада пад мостам гудзе...
"Дома я, дома!.."
Каго вада знясе,
Гэта яшчэ невядома.

6.
Буду я, а ці не
Гаспадар у хаце?..
...У старой хаціне
Пасміхаецца маці.

Буду я, а ці не
Борщч тлусты сярбаці?..
...У старой хаціне
Пасміхаецца бацька.

Буду я, а ці не
На абрусе цуда?
Ну, а як жа інакш:
Буду, унуча, буду!..

7.
Ой, няма русай касы,
Як твая руса
Ля валошкай вышыванага
Абруса!..

Ой, валошкамі вышываны
Абрусе,
Не будзь цалаваны
У скрусе!..

На табе хлеб жытнёвы,
Соль слуцкая:
Будзе дзень, будзе новы,
Слава людская.

Падыду пацалую
Ручкі тыя,
Ручнікі з якіх
Залатыя;

Падыду пацалую
Ўсе абрусы,
Што на шчасце ўсім ткуць
Беларусы.

8.
Светлы абрусе маёй душы —
Сэрца майго прэм'ер,
Сэрца, душу мне разграшы,
Не дай жыць напавер.

Напавер нажыліся мы,
Сэрца, душа трымціць:
Не заракацца зноў ад
турмы?..
Торбу жабрачую сніць?..

Калі мы не ўмеем выбіраць,
Калі выбіраць — не лёс, —
Не развучаймася араць,
Не кідайма свой плёс;

Плуг і луг, поле — прастор,
Бор і зялёны мурог,
Абрусы вам ясных зор,
Ды каб не чураўся Бог!..

Кастрычнік, 1998 г.

50-ю асобную механізаваную брыгаду Беларусі наведала дэлегацыя Войска Польскага

У адпаведнасці з планам прыгранічнага ваеннага супрацоўніцтва паміж Рэспублікай Беларусь і Рэспублікай Польшча 50-ю асобную механізаваную брыгаду ў Брэсце наведала дэлегацыя Войска Польскага.

Польскія ваенныя сустрэліся з камандаваннем гэтага злучэння 28-га армейскага корпуса беларускіх Узброеных Сіл, азнаёміліся з арганізацыяй баявой вучобы ваеннаслужачых, іх побытам, узялі ўдзел у спаборніцтвах па ваенных прыкладных відах спорту, наведалі мемарыял "Брэсцкая крэпасць-герой" і Белавежскую пушчу.

Алег САКАЛОЎ.

Л.С.ЛЫКОШИНА, ведущий научный сотрудник российской Академии наук

Почему Польша стремится в НАТО?

Ратификация американским Сенатом 30 апреля 1998 г. решения о расширении НАТО и принятии в него Польши, Чехии и Венгрии означает практически, что членство Польши в Североатлантическом союзе предопределено. Не далее чем в апреле 1999 г., то есть к пятидесятилетию Североатлантического союза, будет достигнута цель, к которой упорно, с 1990 года, стремились лидеры Польши независимо от политической ориентации.

Причем это стремление политической элиты в достаточной мере разделяли миллионы поляков: в дифференцированном и далеком от единства польском обществе 90-х годов не так много моментов, встречающих столь единодушную поддержку. По данным Института Гэллапа (1998 г.), 85% поляков желали бы вступления своей страны в НАТО, рассматривая эту организацию как эффективный инструмент предотвращения конфликтов в Европе. Даже вполне осознаваемые опасения, связанные с потенциальной возможностью ухудшения отношений с Россией (что признается 61% респондентов), не являются фактором, сдерживающим стремление к вступлению в Североатлантический союз.

Достаточно пестрый в политическом отношении польский Сейм в марте 1998 г. единогласно одобрил доклад министра иностранных дел Б.Геремека, в котором членство Польши в НАТО рассматривалось как одна из приоритетных задач внешней политики страны.

Представители всех парламентских фракций обратились с письмом в Сенат США с призывом ратифицировать решение о принятии Польши в Североатлантический союз.

В период обсуждения вопроса о ратификации самым активным образом и всеми доступными способами добивалась желаемого решения многомиллионная американская Полония.

Серьезные перемены в расстановке политических сил, происшедшие в Польше в середине 90-х годов и связанные с победой левых сил, не привели к изменению вектора внешнеполитической ориентации. В 1995 г. премьер Юзеф Олексы подтвердил в Брюсселе волю польского правительства и впредь предпринимать все усилия для достижения членства Польши в НАТО, а в 1996 г. новый польский президент Александр Квасьневский свой первый визит за границу нанес именно в Брюссель, спеша подтвердить незыблемость намерений Польши.

В 1997 г. Польша получила от руководящих структур Союза заверения в том, что именно она будет в числе тех государств, которые первыми вступят в НАТО. В конце этого года министр иностранных дел Польши направил в НАТО официальное письмо, подтверждающее стремление Польши к вступлению в НАТО и ее готовность исполнять все обязательства, связанные с этим решением, и наряду с представителями Чехии и Венгрии подписал в Брюсселе протокол о присоединении Польши к Североатлантическому договору.

И наконец, в первой половине 1998 г. шесть государств — членов НАТО ратифицировали решение о принятии в Союз новых членов.

Итак, направление внешней политики, обозначенное в начале 90-х годов силами, связанными с "Солидарностью", было на протяжении этого, близящегося к концу, десятилетия поддержано и другими политическими силами, пребывающими у власти. Активизировавшийся в последнее время процесс продвижения Польши в сторону НАТО, помимо политической воли лидеров страны и несомненной поддержки общества, имеет вполне реальную экономическую основу: это становление в стране рыночной экономики, достаточно высокий уровень иностранных инвестиций, среди которых явно преобладают капиталовложения стран — членов НАТО, главным образом США. К этой стране, как показывают социологические исследования, поляки относятся с несомненной симпатией, являясь едва ли не самым "проамериканским" народом Европы. Президент Польши Александр Квасьневский полагает, что США следует рассматривать как европейскую державу, выполняющую миссию утверждения таких ценностей американской цивилизации, как свобода, демократия, стабилизация и благосостояние.

По мысли польского лидера, решение американского Сената является "великим шагом на историческом пути окончательного преодоления трагического прошлого нашего континента, последствий второй мировой войны, духа и результатов Ялты и Потсдама; на пути создания общей, мирной, пребывающей в безопасности Европы".

Польские политики постоянно подчеркивают, что рассматривают свое стремление в НАТО как эффективный способ укрепления безопасности страны, прогресса демократических преобразований, выражают заверения в стремлении сохранения самых добрых отношений с восточными соседями.

Конечно, из Москвы ситуация видится несколько иначе, чем из Варшавы, и далеко не все граждане России разделяют настроения польского общества. Но совершенно неправомерно отрицать тот очевидный факт, что у Польши свои национальные и геополитические интересы, вовсе не всегда совпадающие с интересами России. Каждая страна имеет право на свою историческую судьбу, и, хотя на протяжении многих лет Польша и Россия были очень близки, сейчас у них разные судьбы.

Рэха

Вось каб і ў нас так было, як у Ірландыі!

Паважаная рэдакцыя!

Прачытаўшы артыкул Івана Васілеўскага "Народ не хочет разговаривать на этой деревенской, мужицкой мове", шмат чаго можна напісаць у адказ. І перш за ўсё: нападкі на беларускую мову і яе прыхільнікаў здараюцца не таму, што ў краіне шмат Іванаў Васілеўскіх, а таму, што народ беларускі ў значнай ступені страціў адчуванне самапавагі да сябе. І не толькі народ. Я б хацела запытацца ў шаноўнай рэдакцыі: аб чым вы распачалі гаворку? Аб мове? Патрэбная яна ці не?

Мова, як і спрадвечныя дзяржаўныя атрыбуты — герб, сцяг — з'яўляецца неаспрэчнай асновай маральнай трываласці нацыі. Усе, хто хоча ведаць, ведаюць, на што быў накіраваны прарасійскі рэферэндум пра мову, сцяг і герб. Менавіта на тое, каб вышэйпамянёныя атрыбуты і сталі з'явамі спрэчнымі, каб сама беларуская ідэя стала бясконцай спрэчкаю. Таму што калі грамадства раз'яднанае лаянкай, то трэцім сілам пры дапамозе амбіцый лягчэй кіраваць такім грамадствам у накірунку сваёй карысці.

Калі б вы, шаноўная рэдакцыя, надрукавалі такі ж самы амбіцыйны ліст, толькі памяняўшы словы "беларуская" на "рускі", то мо ўжо назаўтра вашага выдання і не існавала б — апантаныя заступнікі пэўнага накірунку знайшліся б імгненна. А тут выступае чалавек, які пражыў у Расіі больш за палову свайго свядомага жыцця і знаёмы з моваю сваёй Радзімы — Беларусі — толькі праз пасрэдніцтва малаадукаваных людзей ды моўны сурагат дыктараў БТ. Цікава, ці чытаў ён творы Караткевіча ці іншых выдатных нашых пісьменнікаў? Ці ведае ён, што мова сучаснай моладзі ("Ты чё, братан, офонарел?") — гэта зусім не сапраўдная руская мова, а бескультурны жаргон, здзек над "великим и могучим"? Ці ведае ён, што прэсінг англійскай мовы ў свеце больш моцны і праз пэўны час наша моладзь можа задумацца: а навошта размаўляць на гэтай складанай расійскай мове, калі ўвесь інтэлігентны свет карыстаецца такой простай, гнуткай і прэстыжнай англійскай, на якой працуюць усе глабальныя камп'ютарныя сістэмы, міжнародныя біржы, спяваюцца лепшыя песні хіт-парадаў і г.д.? У лексікон сучаснай моладзі ўжо трывала ўвайшлі такія словы, як "бакс", "мэн", "хаер", "драйв", "сэйшн", "шоу" і інш.

Можна з упэўненасцю сказаць, што тая частка грамадства, якая нічога не зрабіла ў абарону беларускай мовы, анічогачкі не зробіць і ў абарону расійскай. Яны так і будуць корпацца на сваіх лецішчах, а калі вылезуць з баразны, то ўбачаць, што "их прекрасный, красивый и интеллигентный язык" ужо такім не з'яўляецца...

У пэўнай частцы грамадства з беларускай мовай звязаны самыя лепшыя ўражанні ў іх жыцці, пачынаючы ад дзіцячых казак. Яны ўмацоўваліся далей у вандроўках па Беларусі, пад уплывам гістарычнай літаратуры, наведвання прэзентацый беларускіх праектаў, сустрэч з людзьмі высокай культуры, майстрамі мастацтва. Публічныя выступы такіх як І.Васілеўскі сведчаць не пра агульнае меркаванне, а, хутчэй, адлюстроўваюць адносіны ўлады да мовы як часткі агульнанацыяльнальнай вартасці. У нармальным грамадстве за знявагу дзяржаўных атрыбутаў — герба, сцяга, помнікаў даўніны — прадугледжваецца пакаранне; у нас гэтыя рэчы можна не толькі зняважыць, іх можна нават "вынесці" на рэферэндум.

Не так даўно мне давялося патрапіць у Галандыі ў "тусоўку" расійскіх жанчын, што пабраліся шлюбам з галандскімі грамадзянамі. У той час усе яны вывучалі галандскую мову, нягледзячы на свае больш чым сціплыя здольнасці ў лінгвістыцы. Яны скардзіліся на тое, што "аб галандскую мову язык вывернеш", а адна казала, што ніколі не стане вывучаць "этот грубый тарабарский язык, эту грязную смесь немецких и английских слов с картавой примесью французского базара". Праўда, у той жа час, свайму мужу, баючыся разладу ў сям'і, яна сказала, што гэта з-за складанасці мовы надта марудна ідзе яе вывучэнне. Як бачым, Васілеўскіх можна сустрэць і ў Еўропе...

Калі мы ўсе сядзем за парты і вывучым беларускую мову, то — не трэба ілюзій — не станем адразу багатымі і нам за гэта кланяцца не будуць. Але стан культурнай спадчыны з'яўляецца індыкатарам эканамічнага развіцця грамадства. Калі кніжкі лепшых беларускіх аўтараў не выдаюцца, гэта значыць, што дзяржава не мае на гэта сродкаў. Калі старажытныя замкі, якія на працягу стагоддзяў ратавалі дзяржаву ад рабавання, ляжаць у руінах, то ясна, што ў руінах ляжыць і народная гаспадарка. Калі нацыя не ў стане прыкласці намаганні, каб вывучыць сваю гістарычную мову да такога ўзроўню, каб не задавацца пытаннем "На чорта яна нам патрэбная?", то наўрад ці можна чакаць ад яе высілкаў па ўпарадкаванні сваіх дамоў, вуліц і гарадоў. А людзі, не здольныя прыкладаць намаганні для добрай справы, ніколі не створаць эфектыўнай сельскай гаспадаркі, прамысловасці і сферы паслуг. Бізнес краіны так і не ўздымецца ад гандлявання іншамаркамі і іншаземным абсталяваннем. А не будзе эфектыўнай эканомікі — не будзе развівацца культура.

...У Рэспубліцы Ірландыя моўнае становішча не нашмат лепшае за нашае — з той розніцай, што там дзяржава дбае пра тое, каб выходзілі ірландскамоўныя газеты, праграмы радыё і тэлебачання, каб вышэйшыя дзяржаўныя чыноўнікі валодалі гістарычнай моваю. Але калі я пытаюся ў ірландцаў пра той ці іншы выраз на іх мове, то ў выпадку, калі яны не ведаюць, ні адзін з іх не казаў мне: "Не ведаю, таму што не хачу ведаць, бо гэтая мова ўбогая, прымітыўная і мы можам жыць без яе". Яны кажуць: "На вялікі жаль, не магу зараз адказаць, пацікаўлюся і адкажу пазней", "Я не ведаю, таму што дрэнна вучыўся ў школе", "Набуду даведнік і прышлю табе".

Калі напачатку XX стагоддзя ірландцы здабылі сваю незалежнасць, разам з вырашэннем эканамічных праблем узяліся за нацыянальную культуру — больш слушна сказаць, за ратаванне таго, што засталося ад ірландскай культуры за 800 год брытанскага панавання. У той час многа хто з нашчадкаў эмігрантаў, пакінуўшых краіну з-за жудаснай галечы ў другой палове мінулага стагоддзя, вырашылі вярнуцца на сваю гістарычную радзіму. На той час іх мова была ў такім занядбалым стане, што была не здольная абслугоўваць элементарныя сферы грамадскай дзейнасці: пошту, прамысловасць, банкі, навуку і г.д. (У гэтай сувязі мы павінны ганарыцца, што, дзякуючы падвіжнікам "нашаніўскае" пары, нашая мова ўжо напачатку XX стагоддзя мела выгляд, прыстасаваны да новага жыцця.) Але Ірландская дзяржава знайшла моц для аднаўлення, удасканалення і спрыяння прэстыжу мовы.

Абмежаваны чалавек можа запытацца: "Ну і што з гэтага?" А з гэта — тое, што цяпер ірландцы наведваюць нашу краіну, каб навучыць нас як след вырошчваць бульбу і гадаваць ялавічыну... Цікавасць да ірландскай гісторыі прыцягвае тысячы турыстаў у старажытныя замкі, пабудаваныя з вялізных камянёў, у старыя традыцыйныя пабы і бары. Зацікаўленасць кельцкімі баладамі справакавала масавае вывучэнне ірландскай мовы ў Амерыцы і Еўропе, у прыватнасці, у Польшчы. Ірландка Enya, творчасць якой заснавана на старажытных ірландскіх напевах, не так даўно пабіла рэкорд продажу дыскаў у Японіі.

Давайце ж і мы рабіць усё наша прывабным, а не адварочвацца ад яго з незразумелай і неапраўданай пагардай.

Наталля ШЧАСНАЯ,
супрацоўніца сферы аграпрамысловага комплексу, 25 год.
Мінск.

Народная Воля
29 КАСТРЫЧНІКА 1998 г.

Ситуация

Ахиллово сухожилие как ахиллесова пята спортсменов и отечественной спортмедицины,

или Есть ли будущее у Центра стортивной травмы?

То, что спорт высших достижений не обходится без травм, уже давно стало аксиомой, не требующей доказательств. Доказывать приходится как раз обратное, что, невзирая на травмы и повреждения, можно выступать, и выступать успешно. Однако это едва ли возможно без развитой спортивной медицины. А она-то у нас в Беларуси, скажем прямо, оставляет желать лучшего.

"Где деньги, Зин?"

С целью улучшения медицинского обеспечения белорусских спортсменов на базе Белорусского НИИ травматологии и ортопедии (БелНИИТО) несколько месяцев назад был организован Республиканский центр патологии суставов и спортивной травмы. Как утверждает статистика, с проблемами суставов (особенно коленного и голеностопного) сталкивается едва ли не каждый спортсмен. Причем чаще всего — с повреждениями менисков и разрывами ахиллова сухожилия.

Сегодня в БелНИИТО при лечении травм суставов применяют такой современный в спортивной хирургии метод, как артроскопия — хирургическое вмешательство без разрезов, с помощью проколов. Именно такая методика позволяет проводить операции, не повреждая суставы, и дает максимальный эффект. Если после простейшей операции скальпелем, к примеру, на менисках реабилитационный период в среднем составляет три месяца, то после артроскопии больной уже на третий день начинает ходить, а спустя неделю-две — и тренироваться.

Правда, артроскопическое оборудование, а также различные комплектующие к нему, как то: специальная аппаратура, микроинструменты и т.д. — чрезвычайно дорогое удовольствие. Хороший комплекс тянет нынче на полмиллиона долларов, а цена одного микроинструмента — не ниже 700 немецких марок. Отсюда и проблемы, с которыми пришлось столкнуться Центру с первых же дней создания. Ведь у Минздрава большие напряги с твердой валютой, особенно в последнее время. Впрочем, не только у Минздрава...

— Центр был организован по инициативе Министерства спорта и Национального олимпийского комитета, — говорит заместитель руководителя Центра и заведующий 2-м ортопедическим отделением БелНИИТО Павел Скакун. — И, по идее, кто, как не они, должны быть заинтересованы в качественном лечении спортсменов, которые составляют основной контингент наших пациентов. Их мы, к слову, согласно приказу министра здравоохранения, обслуживаем вне очереди. Но прошло столько времени, а никакой помощи от них мы не получили. Если они хотят, чтобы Центр существовал не только на бумаге, необходимо финансирование. А средства нужны в первую очередь на микроинструменты, которых катастрофически не хватает. Микроинструменты быстро выходят из строя, а покупать новые мы не можем. Простой пример. Кусачки рассчитаны максимум на 50 операций, правда, уже через 20 они начинают работать хуже. И если, скажем, немецкий хирург их тут же выбрасывает в урну, мы вынуждены использовать до упора, а то и больше. Естественно, это сказывается на качестве операций, но другого выхода нет. Для нормальной работы нам требуется 30—40 тысяч долларов в квартал. Если в ближайшее время не произойдут закупки тех же микроинструментов, мы можем остановиться вообще. Сегодня мы и без того работаем не на полную мощность — в рабочем состоянии находится только один артроскоп.

По рассказу врачей, бывали случаи, когда во время операции выходил из строя такой важный элемент артроскопа, как видеокамера, так что приходилось заканчивать операцию фактически вслепую. О том же, чтобы провести в отделении ремонт, никто даже не заикается... Так есть ли выход?

СКАзы про артроскоп

Развитие артроскопии в нашей стране непосредственным образом связано с гандбольным клубом СКА (Минск), точнее, с его тогдашним доктором, а ныне врачом мужской сборной Беларуси по гандболу Валерием Колесниковым. В 1991 году он выступил инициатором открытия на базе БелНИИТО артроскопического центра, особенность которого была не только в том, что он был первый в своем роде, но также в том, что он был платным.

— Идея проведения платных операций созрела после того, как государство проигнорировало мою просьбу выделить средства на артроскоп (порядка 64 тысяч немецких марок), — вспоминает В.Колесников. — Медлить же было нельзя, мы и без того в этом плане прилично отстали от Запада. Честно говоря, было как-то неудобно признаваться своим зарубежным коллегам, какими методами мы пользовались, хотя это было легко заметить по послеоперационным рубцам, бороздившим колени наших игроков. А тут "сломался" наш ведущий игрок Александр Тучкин. В 89-м в лучшей хирургической клинике бывшего СССР — Московском ЦИТО — ему удалили внутренние мениски на обоих коленях. Операция проводилась обычным способом. Но она не помогла. Мало того, что потребовалось около шести месяцев на восстановление, так еще и осложнения начались.

Пришлось прибегнуть к заморскому способу и провести Тучкину повторную, теперь уже артроскопическую операцию в Германии. Как и ожидалось, вскоре армейская суперзвезда была уже в строю и как ни в чем не бывало продолжала исправно бомбить ворота соперников. Поскольку и в Госкомспорте, и в Минздраве, куда обращался Колесников, ему дали от ворот поворот, он решил искать другие способы, обратившись к большому другу минского СКА — немецкому бизнесмену, а теперь и вице-президенту Белорусской федерации гандбола Герду Бутцеку. Идея ему понравилась, и он охотно согласился помочь. В итоге часть за артроскоп заплатила немецкая страховая компания "Deutsche Herold", которую вскоре нашел Г.Бутцек, часть — непосредственно он сам, и еще часть выложил минский СКА. А чтобы его окупить, решено было организовать платные операции.

Правда, на дворе стоял отнюдь не 98-й, а 91-й год, так что получить официальное разрешение Минздрава на подобную деятельность было почти невозможно. Но тем не менее вопрос был успешно решен. Помог авторитет заведующего ортопедическим отделением Минской областной больницы в Боровлянах Александра Руцкого. Здесь, к слову, поначалу и был установлен артроскоп, который привез в Минск известный немецкий хирург доктор Моральдо. Он согласился в течение двух выходных дней (в остальные был попросту занят) провести для белорусских ортопедов 15 показательных операций на менисках, поскольку никто работать на этой чудо-технике тогда еще не умел. Правда, этого было явно недостаточно, а потому решено было кого-нибудь отправить на стажировку в Германию. Выбор пал на прекрасного специалиста — старшего научного сотрудника БелНИИТО Евгения Белоенко, к слову, ныне занимающего пост директора Института. В пользу его высказался сам Моральдо, с которым он быстро нашел общий язык — английский, которым Белоенко свободно владел. Минский СКА возражать против этого не стал, оплатив ему поездку в Германию. "Это, а также то, что Евгений Дмитриевич обещал всячески способствовать нашему начинанию, плюс удаленность от столицы и повлияло на мое решение перевезти артроскоп из Боровлян в Курасовщину, — говорит В.Колесников. — К большой, конечно, обиде много сделавшего для нас Александра Руцкого..."

Работа в центре началась в декабре 1991 года, вскоре после возвращения из Германии Белоенко. Для всех пациентов, которыми в основном являлись спортсмены, операция обходилась в 300 долларов. Исключение было сделано только для гандболистов минского СКА, которые оперировались бесплатно. Ровно половина этой суммы по договору между СКА и БелНИИТО шла на погашение стоимости артроскопа, другая половина — на развитие базы, зарплату врачей, проводивших операции, и т.д. Несмотря на то, что сумма за операции по нашим меркам была отнюдь не маленькой, желающих оперироваться на армейском артроскопе было предостаточно. Приезжали даже из ближнего зарубежья — России и Украины, что легко объяснимо. Ведь в других европейских клиниках, в том числе в Москве и Киеве, за подобные операции приходилось выкладывать раз в десять больше. "Правда, у нас не было сервиса, — говорит В.Колесников, — но со временем эту проблему можно было решить, как мы решили проблему микроинструментов. Я хотел создать цивилизованное отделение, провести в палатах ремонт, поставить телевизоры, заменить старые кровати, чтобы человек, заплативший деньги, чувствовал себя комфортно". И тем непонятней стало то, что в один прекрасный день после двух лет успешного сотрудничества платные операции в БелНИИТО были прекращены.

Во всем виноват... фристайл?

Как объяснил мне Павел Скакун, Минздрав как раз к тому времени закупил для НИИТО государственный артроскоп, а потому надобность в платных операциях отпала сама собой. "Ну кто бы пошел платить 300 долларов, когда можно сделать операцию на таком же по классу аппарате бесплатно? Кроме того, многое в том договоре нас не устраивало. СКА преследовал свои коммерческие интересы, а брать деньги у людей, когда у нас существует бесплатная хирургическая помощь, да еще в государственном учреждении, содержащемся на средства налогоплательщиков, я считаю, было не совсем нормально. Поэтому вполне логично, что договор с клубом Институт продлевать не стал".

Правда, В.Колесников склонен думать иначе: "До того как нас закрыли, в отдел медицины и спорта Министерства финансов обратился член сборной Беларуси по фристайлу. У него было письмо с просьбой оплатить артроскопическую операцию. Тогдашний Госкомспорт, насколько я знаю, пошел ему навстречу, но не мог заплатить из-за отсутствия такой статьи расходов и отправил его в Минфин. Но когда начальник этого отдела Городецкая с явно коммунистическими убеждениями узнала, что за операцию просят деньги, ей это жутко не понравилось. В общем, вскоре по распоряжению занявшего пост директора Института Белоенко платные операции были прекращены..." В итоге армейский артроскоп, затраты на который не компенсировались даже наполовину, оказался не у дел. После того как он два года простоял в кабинете врача СКА, его после многочисленных уговоров удалось продать БелНИИТО, чтобы как-то расплатиться с оказавшими нам доверие немцами. А в доме В.Колесникова до сих пор иногда раздаются телефонные звонки о записи на операцию...

— К платной медицине мы все равно придем, — считает В.Колесников, — и чем раньше, тем лучше. Во всем мире платная медицина, только в разных формах: смешанная, страховая, чисто платная. И в данном случае лично я не вижу другого выхода, который смог бы улучшить положение Центра спортивной травмы. Может быть, и поможет тот же НОК или Минздрав Центру раз или два. Но нужна постоянная помощь. Время показало, что надеяться на государство сегодня уже не приходится. Ведь многие наши спортсмены все равно платят, уезжая оперироваться за рубеж — в Германию, Финляндию, Эстонию. Потому что они хотят быть уверенными в том, что операция будет проведена на высшем уровне и без осложнений. К сожалению, такой уверенности здесь у них нет. И дело не во врачах — у нас классные специалисты, но вопрос в том, в каких условиях они оперируют. А откуда нормальным условиям взяться, если, с одной стороны, государство денег не дает, а с другой — платные операции проводить не разрешает? Хотя, при большом желании, добиться такого разрешения можно. Посмотрите, уже существует масса коммерческих центров, которые каким-то образом добились разрешения на деятельность. И мне не понятно, почему БелНИИТО не сделает то же самое, ведь опыт же есть. Тогда, когда этим занялся я, может быть, не так просто было перейти на новые рельсы, противников было больше, чем сторонников. А теперь надо просто пойти, доказать, получить разрешение и начать работать. Нормально работать.

Дмитрий ЕРМАК.

Стоп-кадр

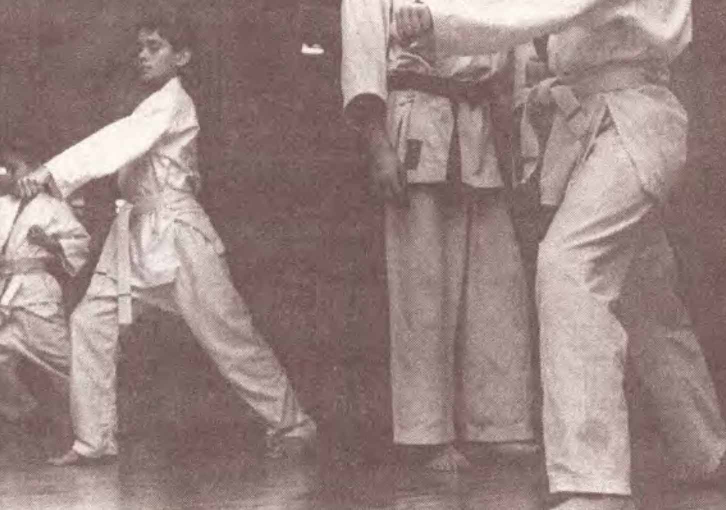

Есть чемпионы!

Только пять лет работает спортивный клуб "Олимп", а уже дал трех чемпионов Европы по каратэ...

Свыше 750 юных минчан Центрального района посещают детско-юношеский клуб "Олимп". С интересом, увлеченно работают с ребятами тренеры клуба А.А.Карачун, В.Э.Гриневич. За пять лет существования клуб вырастил трех чемпионов Европы по каратэ, многочисленных призеров чемпионатов Беларуси и России по этому виду спорта. Юные каратисты с удовольствием проводят свой досуг в тренировочных залах "Олимпа".

На снимке: *занятия ведет тренер клуба Александр Карачун.*

Фото Николая ПЕТРОВА, БелТА.

Нявыдуманыя гісторыі

За што ордэн?

У Нясвіжы вызвалілася месца другога сакратара райкама партыі, на яго прыслалі М.В.Пархімчыка, які толькі што скончыў партшколу. А тут якраз раздавалі ордэны і медалі ў сувязі з пяцідзесяцігоддзем СССР. Узнагародзілі і новаспечанага сакратара. Нясвіжане дзівіліся... На свята я спытаў у яго:

— Чаму, Міхаіл Васільевіч, не пры ордэне?

— Ат, — адказаў ён, чырванеючы. — Я ж не сеяў, не жаў. Без мяне ўсё людзі рабілі, а ордэн... мне.

Такі быў "парадак". Давалі зверху разнарадку — выконвай. Я чытаў тыя разнарадкі. У іх, напрыклад, значылася: прадставіць да ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга даярку, камсамолку, якая надаіла не менш як чатыры тысячы кілаграмаў малака ад каровы, члена райкама камсамола і г.д. Вось і шукалі ў раёне такую. А каб ордэн не перадалі ў другі раён, прыпісвалі надоі, прыдумвалі іншыя "факты" для характарыстыкі. Усё гэта выклікала людскую незадаволенасць: бо ўзнагароджвалі не за заслугі, а па анкеце.

Шмат было несправядлівасці. У саўгасе "Чырвоная зорка" Клецкага раёна першымі ў Мінскай вобласці пачалі асвойваць даільную ўстаноўку "ёлачка" Марыя Сціпанаўна Рудко і Валянціна Аляксандраўна Крыцук. Мне неаднойчы даводзілася сустракацца з імі, пісаць пра іх артыкулы. Працавітыя, сумленныя жанчыны. М.Рудко прысвоілі званне Героя Сацыялістычнай Працы, а В.Крыцук далі ордэн Леніна.

— Крыўдна, — гаварыла мне Валянціна Аляксандраўна. — Мы ж усё рабілі аднолькава: і кароў абслугоўвалі пароўну, і надоі нам залічвалі такія ж.

— Шкада, што такое робіцца, — выказала сваю думку Марыя Сціпанаўна. — Мне няёмка перад Валяй.

Уперад нагамі

Інструктар Клецкага райкама партыі паехаў на матацыкле ў калгас. Калі зрабіў, што трэба было, старшыня праўлення, як водзіцца, запрасіў яго на абед. Добра выпілі.

На ўскраіне Клецка гаішнікі з Мінска затрымалі падвыпітага інструктара, запрасілі ў "козлік". Той заўпарціўся.

— Не паеду ў міліцыю.

Паспрабавалі сілай запіхаць у машыну. Не змаглі.

— Не паедзеш — занясём, — хацелі напалохаць.

— Ну і нясіце.

Тым нічога не заставалася, як выканаць сваю пагрозу. Узялі яго за рукі, ногі і панеслі.

Гараджане, якія пазнавалі інструктара, смяяліся:

— Глядзіце, жывога нясуць уперад нагамі.

Молат падвёў

У дзень камуністычнага суботніка журналістам БелТА не было асаблівай работы: рэпартажы пра яго з розных месцаў напісалі яшчэ ўчора, засталося праверыць і перадаць рэдакцыям газет. Віктар зрабіў рэпартаж з трактарнага завода, чакаў званка ад начальніка цэха. Мікола ж пайшоў у суседні пакой, набраў нумар Віктаравага тэлефона і, прыцiснуўшы нос, каб змяніўся голас, сказаў:

— Віктар Мікалаевіч? Прабачце, але ў нас бяда.

— Што такое? — занепакоіўся Віктар.

— Вы пачалі свой рэпартаж з таго, што раздаўся першы ўдар кавальскага молата. Але ж як толькі ён ударыў — то і раскалоўся.

— Хто раскалоўся — молат?

— Ага, молат. Раскалоўся, гад.

Віктар кінуў трубку, пастаяў крыху і выскачыў у калідор. Там яго чакаў Мікола.

— Ты куды?

— Бягу да дырэктара. Здарылася непрадбачанае. Дырэктар ужо падпісаў мой рэпартаж, а мне толькі што пазванілі: молат пасля першага удару — ну, нягоднік, раскалоўся.

Мікола зарагатаў і расказаў, што званіў ён. Віктар ледзь не пабіў яго: як жа, суботнік... камуністычны.

Хітрыя міліцыянты

У Скідзелі да сёння са смехам успамінаюць, як міліцыя змагалася з самагоншчыкамі. Зловяць якога на месцы злачынства, паб'юць апарат, а самога, нагрузіўшы пасудай з "гаручкай", вядуць у міліцыю. Складаюць пратакол, у якім значыцца, што самагонка знішчана ў прысутнасці вінаватага. Калі той распісаўся, міліцыянер са злосцю, з лаянкай хапаў пасудзіны з гарэлкай і... выліваў яе праз адчыненае акно.

"Сакрэт" выкрылі. Нехта падгледзеў, што міліцыянер выліваў самагонку не на зямлю, а... у таз, які падстаўляў за акном другі міліцыянер. Абодвух з работы прагналі.

Мікалай ДЗЕЛЯНКОЎСКІ.

Хочаце — верце, хочаце — не верце...

Будучы тыдзень: зоркі прадказваюць

Астрапсіхалагічны прагноз на перыяд з 2 па 8 лістапада

Для многіх стане актуальнай вядомая ўсходняя мудрасць "У Бога няма іншых рук, апрача тваіх". У гэты перыяд запатрабуюцца як пільнасць і ўважлівасць, так і ўменне даверыцца мудрай плыні падзей: фарсіруйце, але і не зацягвайце рэалізацыю ў жыццё задуманага. Панядзелак і аўторак пажадана прысвяціць укладанню сіл і сродкаў у надзённыя важныя справы ды ў рэалізацыю ўсялякіх сур'ёзных намераў. Вельмі непажадана ў гэты перыяд перагружацца як залішнімі сумненнямі, так і вясёлкавымі мроямі. Серада выявіцца пераломным днём. Пачынаючы з яго, ад многіх з нас запатрабуецца праявіць сабранасць ды сілу волі ў спалучэнні з гнуткасцю і вернасцю намечаным мэтам. Другая палова тыдня будзе спрыяльнай для ўмеранай рызыкі і праяўленняў прадпрымальнасці. У гэты час вельмі карысна больш дзейнічаць, чым гаварыць. Выявіцца нестандартнасць у падыходах ды вынаходніцкая жылка разам з у меру крытычным поглядам на жыццё. Найбольш праблематычнымі стануць 4-е і 6-е лістапада, астатнія дні — увогуле паспяховыя.

АВЕН. Пачатак тыдня можа прынесці буйныя змяненні ў пытаннях уласнасці. Гэта можа быць як прыбытак, так і страта. У залежнасці ад выніку, вы адчуеце сябе альбо ў добрым філасофскім ці практычным настроі, што больш пажадана, альбо апынецеся ў стане смутку і апатыі, якія могуць раніць вашых сяброў і блізкіх. У любым выпадку, трымайце нос па ветры, таму што вы для сябе — самая галоўная каштоўнасць.

ЦЯЛЕЦ. У пачатку тыдня могуць узняцца праблемы здароўя і ўзаемаадносін з дзелавымі партнёрамі і спадарожнікамі жыцця. Апасайцеся пайсці як на повадзе ў сваіх эмоцый, так і надта ўжо незгінальнай волі. Сабярыце ўсю шырату сваёй натуры ды паспрабуйце злучыць у ёй і эмоцыі, і волю, і здароўе, і партнёрскія стасункі. Тое, што з усяго гэтага атрымаецца, можа вас здзівіць і ўзрадаваць адначасова.

БЛІЗНЯТЫ. Перад вамі таксама можа паўстаць праблема здароўя, але яна будзе звязана з правільнай арганізацыяй вашага рабочага працэсу. Прафесійна падыдзіце да гэтага пытання, пастарайцеся не ўносіць сюды эмацыянальнай мітусні, а з дапамогай вопытнага чалавека ліквідуйце непаладкі ў сваёй арганізацыі працы. Пастарайцеся не быць і надта катэгарычнымі ў ацэнках сваіх стасункаў з начальствам і падначаленымі.

РАК. Раптоўныя адкрыцці ў адносінах да вашых сяброў і таварышаў па сумеснай дзейнасці могуць прыйсці да вас у пачатку тыдня. Вы здолееце ўбачыць сапраўдныя матывы іх паводзін, а ад таго, наколькі яны супадуць з вашымі жыццёвымі ўстаноўкамі ды каштоўнасцямі, будзе залежыць ваша рэакцыя на тое, што адбываецца. Не выключана, што вам прыйдзецца ўнесці пэўныя змены ў вашы планы і задумы крыху рызыкнуўшы.

ЛЕЎ. Змяненні ў кар'ерным руху ды грамадскім прызнанні могуць пазбавіць вас раўнавагі ў пачатку тыдня і справаваць на неадэкватныя дзеянні. Якімі б цудоўнымі альбо непрыемнымі ні былі гэтыя метамарфозы, пастарайцеся не парушыць спакой у сям'і. Даверцеся прыроджанаму чуццю і зразумейце, дзе ад вас патрабуецца прамое ўмяшанне, а дзе патрэбна — сабраць волю і падпарадкавацца, каб не спароць гарачку.

ДЗЕВА. У першай палове тыдня вас могуць заклапаціць працэсы свайго і чужога навучання, атрымання і перадачы інфармацыі ды праблемы стасункаў з братамі і сёстрамі. Не ўспрымайце ўсё надта эмацыянальна. Памятайце: кожны бачыць свет па-свойму. Другая палова тыдня будзе прысвечана вырашэнню ўсялякіх спрэчных пытанняў, якія асабіста вас нават не датычацца, а таксама заключэнню здзелак і дамоўленасцей. Зрабіце менш, але якасней, а галоўнае — спакайней.

ШАЛІ. Будуць заклапочаныя фінансавымі праблемамі. Многія іншыя сферы і вобласці жыцця на гэтым тыдні будуць разглядацца менавіта з гэтага пункту гледжання. Рэкамендуем прыкласці ўсю наяўную грунтоўнасць і ашчаднасць для таго, каб захаваць эмацыянальны спакой. Калі вас спасцігнуць нейкія казусы альбо сумненні — памятайце:"Не ўсё тое золата, што бліпічыць".

СКАРПІЁН. На гэтым тыдні паклапаціцеся аб добрым самаадчуванні. Асноўныя намаганні будуць накіраваныя на высвятленне свайго месца ў партнёрскіх стасунках. Пастарайцеся аб'ектыўна ацэньваць сябе і правільна падбіраць словы. У гэтым вам дапамогуць воля ды інтэлект. Вам цалкам па сілах рэалізаваць на практыцы ісціну: "Кепскі мір лепш за добрую сварку!" і захаваць такім чынам уласнае добрае самаадчуванне.

СТРАЛЕЦ. Вы па-ранейшаму будзеце крыху адмежаваныя ад знешняй мітусні, таму што пытанні дабрачыннасці, бескарыслівасці ды разважанні на вечныя тэмы прымусяць замкнуцца ў сабе і пакапацца ў глыбінях уласнай душы, каб зразумець, хто ж вы ўсе ж такі ў гэтым жыцці. Галоўнае: заставайцеся самімі сабой і часцей прыслухоўвайцеся да голасу ўласнага сумлення.

КАЗЯРОГ. Вам давядзецца прысвяціць шмат часу клопатам аб сябрах, аднадумцах альбо важным планам. Уся ваша жыццёвая энергія будзе накіравана на клопат аб любімых людзях і на выкрыццё сваіх прыроджаных талентаў. Будзьце шчодрыя, ініцыятыўныя і ўладныя, але часам усе ж такі дазвольце паклапаціцца і аб сабе. Гэта яшчэ больш умацуе вашу энергічнасць.

ВАДАЛЕЙ. Тыдзень адзначыцца эмацыянальнай залежнасцю ад прызнання ў грамадстве. Сёе-тое ў сваіх прэтэнзіях на значнасць прыйдзецца перагледзець — з той нагоды, што высветліцца іх залежнасць ад абставінаў у сям'і. Дзейнічайце спакойна і разважна. Залішняя агрэсіўнасць і ўсплескі тэмпераменту могуць толькі ўскладніць справу.

РЫБЫ. Вы будзеце занятыя пошукам "залатой сярэдзіны" паміж уменнем атрымліваць веды і інфармацыю і тым, якія жыццёвыя перакананні, погляды ды каштоўнасці выпрацоўваюцца, дзякуючы гэтым ведам. Магчыма, вы знойдзеце новыя спосабы навучання як для сябе, так і для іншых, але пры гэтым не забудзьце пра тое, што веды і інфармацыя — гэта ўсяго толькі струмень. Куды яго накіраваць — у многім залежыць ад вашых поглядаў на жыццё.

Аляксей КАРПІНСКІ.

Четверг, 29 октября

БТ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.10 "Сегодня с вами..." Директор Центра социальной поддержки Белорусского союза женщин Татьяна Комаровская.
08.45 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
09.00 Новости.
09.10 Усадьба. Программа для дачников.
09.35 Судьба моя и надежда. Социальная реабилитация инвалидов.
10.00 "Все мы родом из детства". Третий Всебелорусский телефестиваль юных талантов. Финал. Ч. 6-я.
11.00 Новости.
11.10 Телесериал "Династия-2. Семья Колби" (США).
11.55 Интеграция — евростиль. Международная выставка "Стройпрогресс-98".
12.25 Королевская охота.
13.00 Новости.
13.10 Фильм-спектакль Белорусского телевидения "Загадай желание". Ч. 1-я.
14.30 Гости в дом. К Международному дню ООН.
15.00 Новости.
15.15 Чемпионат мира по акробатике.
16.15 Видеокурс английского языка. Передача 8-я.
16.40 Мультфильм.
17.00 Новости (с сурдопереводом).
17.15 Четвертое измерение. Государственная научно-техническая программа "Диагностика, медицинская техника и оборудование".
17.45 Телесериал "Династия-2. Семья Колби" (США).
18.30 Чемпионат мира по акробатике.
19.00 Новости.
19.15 "Сегодня с вами..." Профессор Белорусского государственного педагогического университета им.М.Танка академик Доминик Вадинский.
19.50 Криминальная хроника.
20.10 Сделано в Беларуси. Совместное предприятие "Цейсс-БелОМО".
20.30 "Смеяться — не грех". Развлекательная программа "Отбой".
20.45 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
21.50 Белорусский хит-парад.
22.00 Х/ф ("Мосфильм") "Слуга". 2-я с.
23.10 "Крок-2". Программа для молодежи.
23.55 Новости.
00.05 Акколада. Музыкально-развлекательная программа.

ОРТ

08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.05 Новости.
08.15 Сериал "Жестокий ангел".
09.20 Человек и закон.
10.05 Клуб путешественников.
10.50 Домашняя библиотека.
11.15 "Вместе".
14.15 Сериал "Новые приключения Синдбада".
14.45 Классная компания.
15.05 Умники и умницы.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 Сериал "Жестокий ангел".
17.15 "Эти забавные животные".
17.45 Час пик.
18.05 "В поисках утраченного".
18.45 Сериал "На ножах".
19.45 "Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Время.
20.45 Лирическая комедия "Эта женщина в окне".
22.35 "Тихий дом для революционеров и олигархов".

РТР

06.00 Доброе утро, Россия!
08.15 Дежурная часть.
08.25 Доброе утро, Россия!
09.00 Сериал "Санта-Барбара".
09.45 Музыка, музыка...
10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
15.15 "Позвоните Кузе!"
15.30 Сериал "Первые поцелуи".
16.30 "Башня".
17.00 Х/ф "Жестокость".
18.30 Дежурная часть.
18.40 Док. экран. "История одного события".
19.30 Подробности.
19.45 "Два рояля".
20.30 Сериал "Грязные танцы".
20.55 Сериал "Самозванцы".
21.55 Сериал "Притворщик".
22.45 Дежурная часть.

КУЛЬТУРА

07.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
07.25 "Невский бриз". Фестиваль морской песни.
08.00 Д/ф "Взлетная полоса".
08.30 Браво, Лейферкус!
09.00, 15.00, 17.00 Новости.
09.05 Х/ф "Короткая встреча".
10.30 "Царская ложа".
11.10 "Вечная жизнь Шаха".
11.40 Спектакль "Мегрэ у министра". 1-я с.
12.55 "Поэзия М.Луконина".
13.45 "Импровизация на тему..."
14.10 Рядом с тобой.
14.30 "Кто там...".
15.05 Сериал "Школьный учитель".
15.55 "Лукоморье".
16.15 "Беседы о русской культуре".
16.45 Поет Галина Горчакова.
17.05 "2003".
17.10 "Российский курьер".
17.50 Новое кино.
18.15 "Последний автограф".
18.35 "Завещание XX века".
19.15 Чудо-сказка.
19.50 "Время музыки".
20.20 "Осенние портреты".
20.45 После новостей...
21.05 Х/ф "Короткая встреча".
22.30 Джазофрения.

НТВ

05.00 Сегодня утром.
08.10 Сериал "На углу, у Патриарших...".
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
09.15 Комедия "Млечная жизнь".
10.35 Док. сериал "Итоги века".
11.20 "Старый телевизор".
13.25 Сериал "Любовь и тайны Сансет Бич".
14.10 Сегоднячко.
15.15 Мультсериал "Возвращение на планету Обезьян".
15.45 Сериал "Зена — королева воинов".
16.35 Сериал "Доктор Куин, женщина-врач".
17.30 Впрок.
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
18.55 Комедия "Нечто большее".
21.40 Сериал "На углу, у Патриарших...".
22.45 Сегоднячко.
23.25 Сегодня в полночь.

8-й канал

18.00 Программа Кеннета Копланда.
18.30 Веселые мелодии.
18.45 Док. сериал "В фокусе — семья".
19.45 Новости "К-видео".
20.15 Вечарніца.
20.30 Х/ф "Адъютант его превосходительства".
21.45 Формула безопасности.
22.15 Комедия "Аферисты".

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 229-28-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 229-29-04.

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

Рэгістрацыйнае пасведчанне №246. Нумар газеты надрукаваны з дыяпазітываў у ПП "Мэджык". Адрас: г. Мінск, вул. В. Харужай, 13. Падпісаны ў друк у 21.00. Фармат А-2. Тыраж: суботні — 61050 экз., у другія дні — 55000 экз. Заказ №1273